

DVACETILETÍ,
KTERÉ ZMĚNILO
STŘEDNÍ EVROPU

**Rozlomená doba
1908–1928**

PROFIL

Cyril Měsíc

„Ještě se nestalo, že bych
měl knih plné zuby.“

Abstrakce.PL

je největší polskou
výstavou v Česku
za posledních deset let,
říká Maciej Ruczaj

ROZHOVOR

Jan Šépka

„Jde mi především
o atmosféru stavby“

#muzeumumeni

Olomoucký fotograf je v Muzeu umění Olomouc. 11 hod · Olomouc · €

Jana Čítková, Liana Djurak a 310 dalších 2 komentářů 10 sdílení

Michal Somík Šaraj přidal novou fotku — v Muzeu umění Olomouc. 1 květen v 13:14 · Olomouc · €

To se mi líbí Komentář Sdílet

Instytut Adama Mickiewicza je v Muzeu umění Olomouc. 27 duben v 11:16 · Olomouc · €

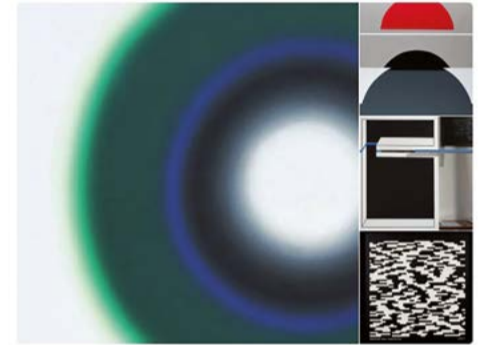
To se mi líbí Komentář Sdílet

Culture.pl @culture.pl Sledovat

'Abstraction.PL' at the @muzeumumeni is the first such extensive exhibition of Polish abstract painting in the Czech Republic --> bit.ly/2GS9x6D

@PLinCzech @PLInst_Praha @mesto_OLMOUC

22:20 · 20. 4. 2018 4 retweety 8 lajků

Ministerstvo kultury @MinKultura Studuji

Další zastávkou na pracovní cestě ministra Iji Šmída po příspěvkových organizacích MK na Moravě bylo Muzeum umění Olomouc. V doprovodu náměstka pro řízení sekce kulturního dědictví Vlastislava Ourody zde jednal s vedením muzea v čele s ředitelem Michalem Soukupem.

15:30 · 6. 4. 2018 1 Retweet 3 lajky

z návštěvní knihy

9.5. Огромная благодарность коллективу подготовившему Музей современное творчество за прекрасное впечатление от посещения в разговорах и картине «Abstrakce.PL» Препарира. Аксмабра!!! om: T.M.G. (Krona Gwazdowa Koscowa)

9.5.18 Wdoherná výstava - Zasluzné setkání s polskou výstavou celou po roce 1956 17 lva Jansky ostave

4/6/18 významná příležitost u nás v obdivovatel z husladie labor

Velké poděkování kolektivu Muzea moderního umění za krásné řešení kompozice sbírky «Abstrakce.PL» Nádherná výstava!!! od T.M.Gnezdiłova

Děky za Srnce Koscowa
Olomouckým studentkám - Gaške, Gabie a Lútko - sa lu veľmi páčilo, ako aj celý pohľad z Olomouci. Buďte mi to lu celé chybát.

OBSAH

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisova 47, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Václavské náměstí 3, Olomouc

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

út – ne 10 – 18 hodin

Každou neděli vstup volný.

Každou první středu v měsíci

vstup volný od 18.00 do 20.00 hodin.

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Zámecká obrazárna:

červenec a srpen | út – ne 9.00 – 17.30 hodin

září | út – ne 9.00 – 16.30 hodin

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní: 70 Kč | Snížené: 35 Kč

Rodinné: 140 Kč (2 dospělí +1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ

Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč

Rodinné: 230 Kč | Školní skupiny: 10 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ

DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI

(REPREZENTAČNÍ SÁLY, ZÁMECKÁ OBRAZÁRNA)

Základní vstupné: 180 Kč

Snížené vstupné (studenti, senioři): 120 Kč

Rodinné vstupné: 420 Kč

Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů

po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH

ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Základní vstupné: 100 Kč

Snížené vstupné (studenti, senioři): 50 Kč

Rodinné vstupné: 230 Kč

vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů

po dobu dvou dnů

* V neděli zavřeno

Informace/pokladna: 585 514 241

www.muoc.cz

4	Dvacetiletí, které změnilo střední Evropu Rozlomená doba 1908 – 1928
6	Pět osudů z rozlomené doby
8	Jak se zrodil moderní Středoevropan
10	Výstavu zahájí světoznámý dirigent Krzysztof Penderecki / Podzimní festival duchovní hudby 2018 bude ve znamení velkých oratorií
11	PROFIL Cyril Měsíc „Ještě se nestalo, že bych měl knih plné zuby.“
15	Olomoucké barokní slavnosti ožíví dvě stě devadesát let starou operu
16	Srpnový Hortus Magicus nabídne barokní hudbu, ohňostroj i kuchyni
18	Jaro v Muzeu umění patřilo kresbě a polské abstrakci
20	Kresba byla zachycením Boží myšlenky, připomíná Martin Zlatohlávek
23	Díla ze sbírek MUO připomenou osmičková výročí / MUO se prezentuje i ve stálé expozici Strahovského kláštera v Praze
24	Abstrakce.PL je největší polskou výstavou v Česku za posledních deset let, říká Maciej Ruczaj
25	Madrid – Malmö – Olomouc: Spolupráce s Poláky přivedla do Muzea umění hvězdy avantgardy
26	Za výstavu jsme vděčni jako sběratelé i jako Poláci, shodují se Grzegorz Król s Jackem Łozowským
28	KRÁTCE – Ministr kultury: Nepochybuj, že SEFO zvýší turismus ve městě / Jindřich Štreit a Milena Valušková reprezentovali Olomouc ve Veenendaalu / Spolek přátel vyrazí na podzim do Vídně i do Prahy
29	ROZHOVOR Jan Šěpka „Jde mi především o atmosféru stavby“
33	Kalendarium
34	Malí filmaři natočí v muzeu „audio-video encyklopedii“ / V Kroměříži budou děti objevovat tajemství knih / Muzejní léto s chytrým telefonem
35	Dotkni se – poznávej – tvoř
36	Divadlo hudby uvede
38	CEAD: Museum 21. století
39	Dětem

muzeion

časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 2/2018

Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisova 47, 771 11 Olomouc
IČ: 75079950

Redakce: Tomáš Kasal, Lukáš Horák, Barbora Kundračíková,
Helena Zápalková, Štěpánka Bielešová, Petr Dvořák,
Alexandr Jeništa, Terezie Čermáková, Marek Šobán
Foto: Tereza Hrubá, Markéta Ondrušková,
Zdeněk Sodoma
Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec
Titulní strana: Vytautas Kairiūkštis, Kompozice, 1923,
Lithuanian Art Museum, Vilnius

Tisk: PROFI-TISK GROUP, s.r.o.,
Krakovská 14, Olomouc
Náklad: 1000 ks | Neprodejné
Vytiskováno na recyklovaném papíru.

Registrace MK ČR E 22322 | ISSN 2464-5710

Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte
se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

DVACETILETÍ,
KTERÉ ZMĚNILO
STŘEDNÍ EVROPU

**Rozlomená doba
1908 – 1928**

Muzeum moderního umění

20. 9. 2018 – 27. 1. 2019

Katarzyna Kobro

* 26. 1. 1898, Moskva

† 21. 2. 1951, Lodž

Byla jednou z nejdůležitějších postav mezi-válečné polské avantgardy, ovlivnila podobu polského funkcionalismu a konstruktivismu, respektive tyto styly do polského umění vůbec zavedla. Přesto se velká část jejího díla do dnešních dnů nedochovala. Aby rodina Katarzyny Kobro neumřela za II. světové války zimou, skončila část její tvorby v kamnech.

Sochařka a teoretička umění rusko-německého původu se narodila v Moskvě, kde také vystudovala Školu malířství, sochařství a architektury (1917–1920). V roce 1918 vstoupila Katarzyna Kobro do Moskevského profesního svazu výtvarných umělců (SoŽiv), který sdružoval umělce levicové orientace, a to se zřejmě odrazilo také na směřování její tvorby. Společně s další legendou polského umění, Władysławem Strzemińským (jeho díla budou v Olomouci také), za něhož se v roce 1920 vdala, se aktivně účastnila uměleckého života a udržovala kontakty s významnými tvůrci ruské avantgardy Kazimírem Malevičem, Vladimírem Tatlinem, Alexandrem Rodčenkem nebo El Lisickým.

V roce 1922 společně s manželem opustila Rusko a odjela do Polska. Byla členkou

Katarzyna Kobro – Bolesław Utkin, *Abstraktní plastika 3*, 1924 (obnova 1976), Muzeum Sztuki v Lodži

PĚT OSUDŮ Z RO

Zvučná jména i umělecké skvosty nabídne během podzimu návštěvníkům olomouckého Muzea moderního umění výstava *Rozlomená doba 1908–1928 | Avantgardní umění ve střední Evropě*. Unikátní mezinárodní projekt mapuje proměny umění v nástupnických zemích Rakouska-Uherska ve dvacetiletí, které

umělecké skupiny Blok, spoluzakládala sdružení a.r. (artyści rewolucyjni) a účastnila se jeho činnosti, kterou bylo mimo jiné vytvoření Mezinárodní sbírky moderního umění v lodžském muzeu. U svých tehdejších soch zcela opustila uvažování založené na kompaktní hmotě a vytvářela kompozice z geometrických prvků pronikajících do okolního prostoru. Její novátorská koncepce prostorových soch se ve své době nesešla s pochopením veřejnosti ani kritiky. Úvahy nad novým pojetím sochy, jejichž základem se stala koncepce homogenního, nelimitovaného, „nekonečného“ prostoru, publikovala v roce 1931 (společně se Strzemińským) v teoretické práci *Kompozice prostoru. Výpočty časoprostorového rytmu*.

Erika Giovanna Klien

* 12. 4. 1900, Borgo di Val Sugano

† 19. 7. 1957, New York

Dnes je považována za hlavní představitelku světového kinetismu, směru, který se vyznačuje fascinací pohybem. Během života však musela zvládat víc prací, aby vůbec uživila sebe i svého syna. Zemřela na infarkt v pouhých padesáti sedmi letech.

Erika Giovanna Klien byla podobně jako většina avantgardních umělců fascinována stroji, usilovala o zachycení pohybu jako určujícího motivu moderního života. Ke kinetismu se dostala díky studiu ornamentální nauky o formách na vídeňské Umělecko-průmyslové škole, mimo jiné u Franze Cizeka. Stala se dokonce jedním z Cizekových pedagogických asistentů. V letech 1922–1923 navštěvovala hereckou školu, od roku 1923 pak pracovala na nikdy neuskutečněném kinetickém loutkovém divadle. Po ukončení studia zjistila, že je obtížné vydělávat si na živobytí jako nezávislý umělec. Proto pracovala jako komerční grafička a vyučovala umění na škole Elizabeth Duncanové v Salcburku. V roce 1928 se jí narodil nemanželský syn Walter Klien, pozdější významný klavírista. Roku 1929 přesídlila do New Yorku. Až do roku 1950 vyučovala na významných uměleckých školách (např. škola Walta Whitmana) a pracovala jako umělkyně na volné noze. Z existenčních důvodů vyučovala současně na třech institucích, a to od roku

Erika Giovanna Klien, *Bouřňák*, 1925, Universität für angewandte Kunst Wien, Kunstsammlung und Archiv

1930 do roku 1940. Počátkem 30. let pracovala na textech k umělecké výchově a publikovala také teoretické spisy k výuce. Je rovněž autorkou četných příspěvků o architektuře. Kontinuálně se zabývala lidskými figurami v pohybu a světem rostlin a zvířat.

Miroslav Ponce

* 2. 12. 1902, Vysoké Mýto

† 1. 4. 1976, Praha

Vztah barev a tónů a především vytváření barevné hudby zkoumal ve dvacátých letech minulého století český skladatel, dirigent a klavírista nadaný schopností barevného slyšení Miroslav Ponce. Svůj profesní život spojil především s divadly, Osvozeným divadlem, Moderním studiem a Národním divadlem v Praze. Hudebně propadl už v mládí, v osmnácti letech nastoupil na pražskou konzervatoř. Postupně studoval u Albína Šímy, Josefa Suka či Aloise Háby. Ve studiích pokračoval v Berlíně u profesora Arnolda Schönberga. V Benátkách a Terstu se zase u Hermanna Scherchena učil dirigovat.

Těžiště jeho výtvarné polohy spadá do let 1922 až 1926. Po dokončení základního barevně-akustického grafického záznamu (Velké kanonické preludium, 1922–23) vytvořil pod vlivem Moholy-Nagyovy „mechanické excentriky“ scénický návrh opery s mechanickou organizací (Rotes Spiel). Barevná hudba pro Ponce znamenala kombinaci zvuku, obrazu

ZLOMENÉ DOBY

přineslo světovou válku i technologickou revoluci. Právě dopady těchto změn se odrážely v uměleckých dílech. Jako malou ochutnávku jsme vybrali pěti autorů z pěti zemí střední Evropy, jejichž životní příběh ilustruje pohnutou dobu a s jejichž pracemi se na výstavě setkáte.

Miroslav Ponc, *Barevná hudba (6)*, 1925, Galerie hlavního města Prahy

a pohybu, včetně filmové projekce. Opíral se přitom o principy konstruktivismu (barevná a tvarová struktura hudby) a futurismu (světelná technika), teorii Devětsilu (členem brněnské sekce byl od roku 1924) a „estetiku stroje“ Karla Teigeho. Výjimečný byl důrazem na akustickou kvalitu a vizuální „orchestraci“ obrazu. V koncentrované podobě se jeho uvažování o hudebně expresivní kvalitě obrazových kompozic objevují v souboru pěti kreseb určených pro výstavu galerie Der Sturm v Berlíně (1925), jejímž byl Miroslav Ponc od roku 1925 členem.

Anton Jaszusch (také: Antal Jaszusch / Jassusch / Jasszusch / Jasuš)

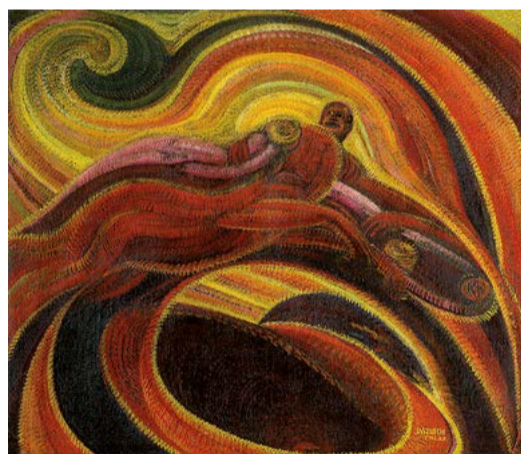
* 25. 4. 1882, Košice

† 3. 7. 1965, Košice

První světová válka a zejména hrůzné zážitky z italské i ruské fronty a zajateckých táborů na Dálném východě se nejvíce odrazilo v dílech košického rodáka Antona Jaszuscha. Jeho vnitřním světem tyto zkušenosti naprosto otřáslly a změnily způsob Jaszuschova myšlení, vnitřní přesvědčení i umělecké poslání a program. Teprve v roce 1920 se z Ruska vrátil domů do Košic a záhy v letech 1921-1924 vytvořil rozsáhlý soubor tematických obrazů reflektujících existenční a etické otázky. Jeho obrovský duchovní rozmach si našel vhodné médium pro jejich zprostředkování ve velkoryse komponovaných expresivních a dynamických malbách nesoucích ideu gigantické snahy lidstva najít si své důstojné místo ve vesmíru. Jaszuschův nástup a působení nejen dotvářely, ale v rozhodující míře

i utvářely výtvarný jev, kterému dnes říkáme košická moderna.

Ještě před válkou krátce studoval v Paříži. V roce 1908 se vrátil do Košic, kde začal realizovat svůj náročný umělecký program. Už v prvních dílech definitivně opustil půdu akademické malby, využíval výdobytků postimpresionismu a uvolněné malby. Jeho rané dílo ovlivnila tvorba maďarského malíře Józsefa Rippl-Rónai, člena skupiny Les Nabis, kterou i po letech pokládal za jednu z nejinspirativnějších. Tento způsob vidění, prožívání a zobrazování se postupem času přetavil v ryze expresivní projev, který nejvíce vyhovoval jeho povaze plné tvůrčího exaltovaného napětí. Pro malbu to znamená silný barevný kontrast, protiklad v pojetí forem, nezvyklé reflexe viděného světa, dekorativní pojeté plochy bez

Anton Jaszusch, *Moc slunce*, 1923–1924, Slovenská národná galéria Bratislava

nároku na prostorovost a delikátní až eufemistickou barevnost s nádechem symbolismu. Anton Jaszusch zemřel ve třiaosmdesáti letech ve svých rodných Košicích. Jedním z jeho posledních děl byl vlastní autoportrét.

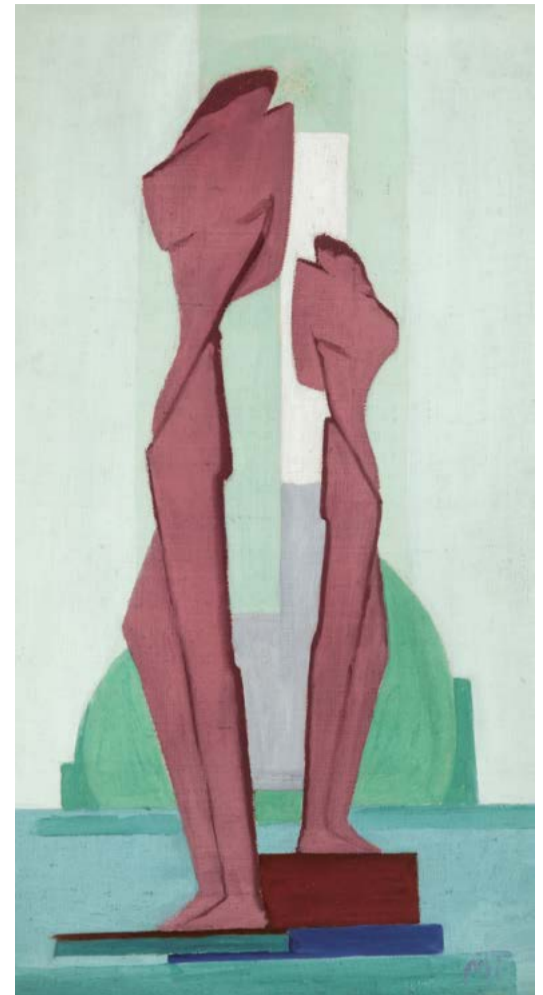
Hans / János Mattis Teutsch

* 13. 8. 1884, Brassó/ Braşov

† 17. 3. 1960, Braşov

Aby mohl pobývat v Paříži a sledovat tvorbu Augusta Rodina, Henri Matisse a či Henri de Toulouse-Lautreca, živil se tři roky jako řezbář rámců. V té době měl za sebou maďarský malíř, grafik a sochař narozený v Rumunsku, Hans Mattis Teutsch, studia

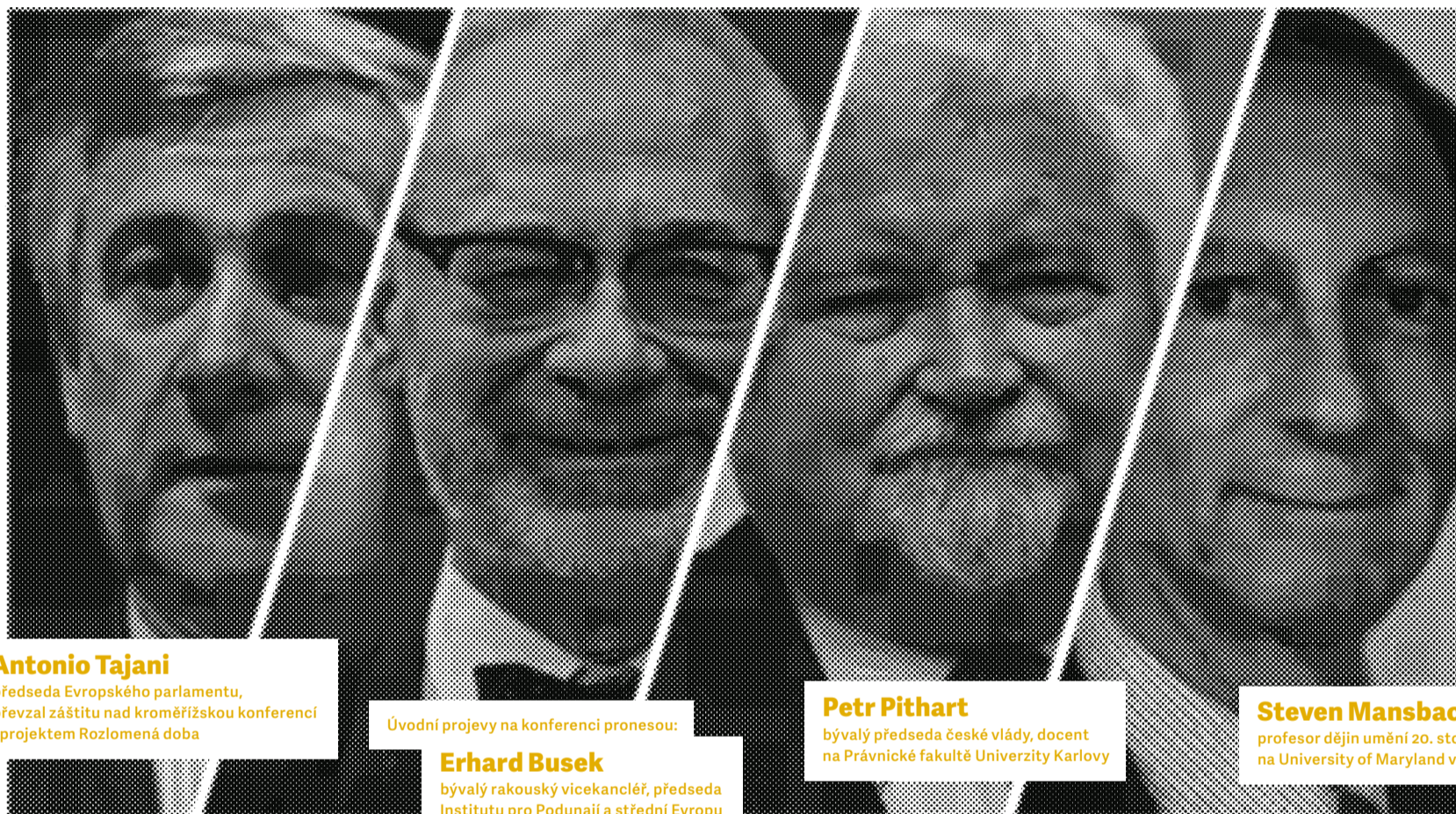

Mattis-Teutsch, *Dvě postavy*, cca 1927, Janus Pannonius Múzeum, Pécs

na budapeštské uměleckoprůmyslové škole a na Akademii výtvarných umění v Mnichově. Z Francie se v roce 1909 vrátil do rodného Brašova a stal se učitelem na tamější dřevařské průmyslové škole – vedl modelářskou dílnu. Právě v této době se začal klonit k nezobrazivé, abstraktní malbě. V průběhu první světové války spolupracoval s časopisem Lájose Kassáka *MA*, v němž uveřejňoval své linoryty. V roce 1918 se pak připojil ke skupině abstraktních malířů okolo berlínské galerie Der Sturm a navázal také kontakt s berlínskou školou Bauhaus. Po pádu Maďarské republiky rad se natrvalo usadil v Brašově, se svými přáteli však vztahy nepřerušil. Z tohoto období také pochází cyklus *Květiny duše* (*Lélekvirágok*, 1919–1924). V roce 1931 publikoval také vlastní teoretický spis (*Kunstideologie*), v němž se hlásil k sociálně laděnému umění. Angažoval se v rámci umělecké kolonie v Baia Mare (Nagybánya), působil v okruhu časopisů *Contimporanul* (Victor Brauner, M.H. Maxy a Marcel Janco) a *Integral*. V roce 1924 se zúčastnil mezinárodní výstavy *Contimporanul* (spolu s Paulem Klee, Kurtem Schwittersem, Hansem Arpem a dalšími). Spolu s Jánosem Kmettem a Villosem Perlottem připravil v roce 1931 velkou výstavu vlastních prací. Podobně jako řada dalších se po skončení druhé světové války a společenské transformaci dočkal odsudku a pokusil se adoptovat principy socialistického realismu, ale jen formálně. O

JAK SE ZRODIL MODERNÍ STŘEDOEVIROPA

Mezinárodní konference v Kroměříži mapuje kořeny občanské společnosti

Antonio Tajani

předseda Evropského parlamentu, převzal záštitu nad kroměřížskou konferencí i projektem Rozlomená doba

Úvodní projevy na konferenci pronesou:

Erhard Busek

bývalý rakouský vicekancléř, předseda Institutu pro Podunají a střední Evropu

Petr Pithart

bývalý předseda české vlády, docent na Právnické fakultě Univerzity Karlovy

Steven Mansbach

profesor dějin umění 20. století na University of Maryland v USA

Dlouhé období mezi lety 1848 a 2018 zhodnotí mezinárodní umělecko-historická konference Zrod soudobého Středoevropana, kterou na Arcibiskupském zámku v Kroměříži pořádají 19. – 21. září 2018 Národní památkový ústav, Univerzita Palackého, Muzeum umění Olomouc a město Kroměříž.

Přednášející se zaměří na otázky postupného formování občanské společnosti, na přístupy k jejímu studiu, na odraz doby ve výtvarném umění s přesahem do sociologie či politologie. Konference je vymezena rokem, ve kterém se do Kroměříže přesunulo první ústavodárné shromáždění ve střední Evropě, a letošní rok, který Evropská unie vyhlásila rokem Evropského kulturního dědictví. Záštitu nad konferencí převzal předseda Evropského parlamentu Antonio Tajani, který přislíbil i osobní účast. Význam konference podtrhují úvodní přednášky bývalého předsedy české vlády Petra Pitharta, bývalého rakouského vicekancléře Erharda Buseka či amerického historika umění Stevena Mansbacha.

„Těžiště většiny historických referátů bude takzvané dlouhé 19. století, zejména jeho druhá polovina, kdy se v důsledku převratných ekonomických, sociálních a politických změn rodila současná občanská společnost,“

Kroměřížský sněm 1848

Ústavodárný říšský sněm habsburské monarchie začal 22. července 1848 ve Vídni, ale protože vypukla revoluce, bylo jeho zasedání 7. října 1848 přerušeno a přesunuto do Kroměříže, kde pokračovalo v Arcibiskupském zámku od 22. listopadu 1848. Od tohoto data se jedná o Kroměřížský sněm, kdežto předchozí jednání neslo název Vídeňský sněm.

Poté, co sněm 7. září 1848 ve Vídni zrušil poddanství, bylo nyní jeho hlavním programem vytvoření nové ústavy, která by specifikovala zejména vztah Říšského sněmu a panovníka. Jenže poté, co generál Alfred Windischgrätz potlačil vídeňské povstání, neměl sněm téměř žádnou skutečnou moc. Rakouská armáda postupně potlačila všechny nepokoje v říši a pozice nového panovníka Františka Josefa I. (nastoupil na trůn 2. prosince 1848 v Olomouci) byla natolik silná, že mohl 7. března 1849 vydat manifest o rozpuštění říšského sněmu a Kroměříž obsadilo vojsko.

vysvětluje Michael Viktořík, vedoucí sekce nejnovějších dějin na katedře historie olomoucké filozofické fakulty. „Právě v tomto období vznikla a rozvíjela se celá řada stereotypů a mýtů, ale i celá řada „-ismů“, které jsou integrální součástí naší přítomnosti. Většina příspěvků se bude z různých úhlů věnovat těmto stále aktuálním a důležitým tématům, jako jsou nacionalismus, sociální otázka, emancipace nebo česko-německé vztahy. Dvacáté století není pochopitelné bez studia století devatenáctého,“ vysvětluje Michael Viktořík.

Konference se zúčastní přední čeští historikové a historičky obecných dějin i dějin umění. Společně budou hledat v minulosti paralely a analogie se současností. „Příspěvky věnované vzniku moderních národů – českého, slovenského, maďarského – a států či formování moderní občanské společnosti doplní pohledy zahraničních odborníků: pařížské profesorky Catherine Horel a rakouského historika Lothara Höbelta,“ osvětluje historik Jan Stejskal z Filozofické fakulty UP. „Všechny přednášky jsou určeny pro širokou odbornou veřejnost.“

Přestože se příspěvky budou zabývat složitými a mnohdy také konfrontačními tématy, snahou přednášejících bude je podat z nadhledu stravitelnou formou. Současně vystoupení zahraničních účastníků bude simultánní překlad do češtiny, aby nebyla případná neznalost jazyka zbytečnou bariérou," říká Stejskal.

Účastníci konference se zaměří především na různé aspekty formující se občanské společnosti, a to nejen v kontextu národních hnutí a demokratizace společnosti, ale i industrializace a s tím související sociální otázkou. „Stranou nezůstane ani osobnost Františka Palackého a samotného kroměřížského sněmu, na němž se objevil pokus řešení soužití národů habsburské říše mírumilovnou cestou na principech konstituční monarchie. Jsme přesvědčeni, že si dnešní doba klade otázky, které nejsou nepodobné těm, které si kladli naši předkové v Kroměříži – zda je pro malý národ smysluplné existovat ve větším celku, který vyznává svobodu a ctí právo a ústavní zvyklosti," dodává Jan Stejskal.

Na mezinárodní konferenci navazují kulturní akce pro veřejnost – koncerty zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů v Kroměříži či výstava Rozlomená doba v Muzeu umění Olomouc. Současně bude za hojné účasti představitelů středoevropských vlád položen základní kámen Středoevropského fóra Olomouc – dostavby Muzea umění, kde naleznou důstojné místo rozsáhlé umělecké sbírky zaměřené na středoevropský prostor. O

Nástin programu konference ZROD SOUDOBÉHO STŘEDOEVROPANA Kroměříž 19. – 21. září 2018

Středa 19. září → SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

- 12.00 přijetí hostů starostou města Kroměříže **Jaroslavem Němcem** na radnici
- 14.00 oficiální zahájení mezinárodní vědecké konference → Arcibiskupský zámek Kroměříž
- 14.45 **Óda na radost**, sbor Gymnázia Kroměříž a Pedagogické školy Kroměříž
- 15.30 zahájení odborné části mezinárodní vědecké konference
Erhard Busek → bývalý rakouský vicekancléř
Stevena Mansbach → americký historik umění
Petr Pithart → právník a bývalý předseda české vlády
- 19.30 koncert
Na plese národů Rakouska-Uherska, koncert ve Velkém skleníku Květné zahrady, **Filharmonie Bohuslava Martinů** s dirigentem **Stanislavem Vavřínkem** a taneční soubor **Hradišťan**
→ omezený počet vstupenek pro veřejnost

prof. Catherine Horel:

The End of the Habsburg Empire from a Hungarian Perspective (Konec habsburské říše z maďarské perspektivy)

14.30 – 18.00

prof. Pavel Zatloukal:

Apollónův chrám
prof. Pavel Šopák: Muzeum a občanská společnost: střední Evropa 1848–1918

prof. Jindřich Vybíral: Škola Otto Wagnera mezi realitou a mýtem

prof. Jiří Malíř: Role politického a nepolitického sdružování

prof. Lukáš Fasora: Sociální otázka jako klíčové téma 19. století

Pátek 21. září

9.30 – 11.30

prof. Jan Rychlík: Formování slovenského národa

prof. Jiří Hanuš: Obrazy destrukce středoevropského občana

prof. Jana Burešová: Rok 1918: z monarchie do republiky

19.00 koncert pro veřejnost

Sinfonia Fišeriana, hudebně-obrazová báseň na motivy filmové a televizní hudby **Luboše Fišera**, **Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín**.

→ Koncert na Velkém náměstí v Kroměříži je určen pro širokou veřejnost, v případě nepříznivého počasí se bude konat v Domě kultury.

Čtvrtek 20. září

9.00 – 13.00

prof. Milan Hlavačka: Občanská společnost a historiografie aneb nekonečné hledání definice a obsahu

prof. Miroslav Hroch: Národní stát jako specifický evropský fenomén

prof. Jiří Štaif: František Palacký jako Středoevropan

prof. Milena Lenderová: Demokratizace společnosti a ženská otázka

prof. Lothar Hóbelt: The concept of National autonomy and why It did not happen (Koncept národní autonomie a proč se nenaplnil)

Říšský sněm přiblíží hororový komiks

Komiks ve stylu gotického románu vytvářejí ke kroměřížské konferenci olomoucký kreslíř TICH0762 (Petr Novák) a spisovatel Martin Šinkovský. Bude se odehrávat v době kroměřížského ústavodárného říšského sněmu v roce 1848.

„V Kroměříži se v září koná konference na téma osmičkového výročí, která je samozřejmě určena zejména odborníkům. My jsme využili historických událostí, které se ve městě a na zámku před 160 lety udály, a komiksem míříme především na laiky a zejména mladé lidi," uvedl Miroslav Kindl ze spolupořádajícího Muzea umění Olomouc.

Gotický román, který se objevuje ve druhé polovině 18. století, je předchůdcem hororu. Inspiraci hledal ve středověkých legendách a hýřil tajemnem, nadpřirozenými jevy či

kletbami v kulisách gotických hradů a klášterů. „Náš příběh rozehraje nalezený deník doktora z blázince, který zaznamenává děsuplné události na pozadí Kroměřížského sněmu," usmívá se Martin Šinkovský. „Historické události budou jakoby v druhém plánu, ale přitom jim vyprávění dodá úplně jiný rozměr."

Martin Šinkovský je širší veřejnosti známý zejména jako spoluautor námětu večerníčku Krysáci, TICH0762 se zviditelnil při spolupráci s historikem Pavlem Kosátkem na komiksu Jak Masaryk vymyslel Československo. Oba autoři mají za sebou desítky společných prací a nyní aktuálně zpracovávají ve spolupráci s Univerzitou Palackého pro olomouckou radnici komiks o událostech, které se ve městě staly v říjnu 1918 a srpnu 1968.

Výstavu zahájí světoznámý dirigent Krzysztof Penderecki

Výstava Rozlomená doba 1908–1928 / Avantgardní umění ve střední Evropě nebude jen potěchou pro oči, ale také pro uši, tedy minimálně při jejím slavnostním zahájení. Toho se ujme jeden z nejvýraznějších představitelů hudební avantgardy druhé poloviny 20. století, polský skladatel a dirigent Krzysztof Penderecki.

Legenda světové hudební scény zahájí olomouckou výstavu 20. září v 16.30 společně s krakovskou Filharmonií Karola Szymanowského v kostele Panny Marie Sněžné. Pendereckého vystoupení bude zároveň zahajovacím koncertem jubilejního 25. ročníku Podzimního festivalu duchovní hudby.

„Kostel Panny Marie Sněžné je opravdu nádherný prostor,“ uvedla sbormistryně

Teresa Majka-Pacanek, která Olomouc navštívila společně s ředitelem krakovské filharmonie Bogdanem Toszou. „Pan Penderecki bude nadšený,“ doplnila na adresu dirigenta, pro něhož bude vystoupení svým způsobem oslavou letošních pětáosmdesátin.

Pro koncert bude nutné vyrobit speciální pódium o rozloze zhruba padesáti metrů čtverečních, aby se na něj vešlo zhruba sto padesát hudebníků a zpěváků. Už na začátku května proto architekt řešil, jak by pódium mělo vypadat.

Krzysztof Penderecki uvede v Olomouci společně s krakovskou filharmonií, smíšeným a chlapeckým sborem svou světoznámou skladbu *Credo*, za níž obdržel v roce 2001 Cenu Grammy za nejlepší sborové dílo.

Krzysztof Penderecki (*1933)

Polský skladatel klasické hudby a oper, jeden z nejvýraznějších představitelů hudební avantgardy druhé poloviny 20. století. Po absolvování Hudební akademie v Krakově v roce 1958 zůstal na škole jako pedagog. Jeho první práce vykazují vliv Igora Stravinského, Antona Weberna a Pierra Bouleze. Mezinárodně je známý od roku 1959, kdy na festivalu soudobé hudby Varšavský podzim zazněly jeho skladby *Strofy*, *Psalmy Dawida* (Davidovy žalmy) a *Emanace*. Světový úspěch mu přinesla o rok později skladba *Tren ofiarom Hirošimy na 52 instrumenty smyczkowe* (Žalozpěv obětem Hirošimy pro 52 smyčcových nástrojů), v níž použil i neobvyklé instrumentální techniky.

V roce 1972 zahájil Penderecki rovněž kariéru dirigenta. V letech 1972–1978 byl profesorem na Yale University School of Music ve Spojených státech. Za své dílo obdržel řadu čestných doktorátů na univerzitách celého světa.

PODZIMNÍ FESTIVAL DUCHOVNÍ HUDBY 2018 BUDE VE ZNAMENÍ VELKÝCH ORATORÍÍ

Podzimní festival duchovní hudby Olomouc již čtvrtstoletí přináší na přelomu září a října do duchovních prostor v Olomouci přehlídku pokladů evropské duchovní hudby. Díky tomu se zařadil mezi respektované hudební události v České republice. Program čerpá z bohatství odkazu hudební kultury od středověku po současnost s tím, že se festival již od počátku zaměřil na velká oratorní a kantátová díla nejvýznamnějších evropských skladatelů. Letošní ročník je svým způsobem mimořádný, protože jej zahájí 20. září velkolepý koncert krakovské filharmonie pod taktovkou světově proslulého skladatele

a dirigenta Krzysztofa Pendereckého, který uvede svou skladbu *Credo* v kostele Panny Marie Sněžné.

Na posluchače však čeká i řada dalších pozoruhodných koncertů. Výročí vzniku republiky v roce 1918 připomene rozsáhlé dílo Josefa Bohuslava Foersterova *Svatý Václav, op. 140* (7. 10.), v němž vedle orchestru účinkuje i dětský a smíšený sbor a řada sólistů. Dílo mělo premiéru v roce 1929 a vzhledem k velkému interpretačnímu aparátu je provozováno jen velmi málo. Uvedení této mimořádné skladby bude proto přenášet rozhlas i televize.

Z velkých oratorních děl zazní i posluškačsky mimořádně oblíbené *Requiem Giuseppe Verdiho* (19. 10.), které je ozdobou jakéhokoliv hudebního festivalu a v české premiéře i skladba *Stabat Mater* žijícího velmi úspěšného anglického skladatele Karla Jenkinse (23. 9.). Žánrově netradiční bude autorský projekt varhanice a zpěvačky Katty, která vystoupí v samostatném autorském večeru podpořena i světelným designem (30. 9.). Na festivalu zazní i hudba baroka a renesance, která programově souvisí s městem, v kterém je festival pořádán.

CYRIL MĚŠÍČ

**„Ještě se nestalo,
že bych měl knih plné zuby.“**

Cyril Měšíc (*1969)

V Arcidiecézním muzeu Kroměříž pracuje jako kurátor a především správce knihoven. Na starosti má vzácné i několik století staré svazky, zpracovává fondy nebo připravuje knihy badatelům. Je milovníkem kroměřížské historie, dokonce je členem zdejšího sboru ostrostřelců. Rád chodí na procházky a taky fotí. Má dvě dcery a syna.

V kroměřížské knihovně se s kolegy stará o zhruba devadesát tisíc knih

KNIHY

Zámecký knihovník je vášnivým čtenářem. Rád čte odborné knihy týkající se historie zámku i Kroměříže. „Když ale potřebuju vypnout, tak si přečtu třeba detektivku,“ přiznává Měsíc. Jeho tip na knihu pro letní dovolenou: Citadela od Antoina de Saint-Exupéryho.

FILMY

„Mám rád historické filmy, ale musím říct, že pokud mě nějaké snímky uchvátily, tak asi ty klasiky s Jeanem Maraisem, které jsem viděl v dětství. Původní Tři mušketýři, kteří byli přece jen trochu jiní než ty modernější verze. Samozřejmě se dívám i na filmy, které se dělají teď, ale mám takový pocit, že ty starší byly natočeny lépe. Těším se na film, který nyní připravuje režisér Mojžíš o biskupu Karlovi z Lichtensteinu-Castelcorna.“

Knihy jsou celoživotní láskou Cyrila Měsíce. Upsal se jim už v mládí, když šel studovat knihovnickou školu v Brně. „Když jsem se tehdy rozhodoval, kam půjdu po gymnáziu, řekl jsem si, knihy mě baví, práce knihovníka by nemusela být špatná, a tak jsem šel na knihovnickou nadstavbu. Samozřejmě mě tehdy nenapadlo, že bych dělal na zámku,“ usmívá se.

Ovšem cesta do jedinečné kroměřížské knihovny nebyla vůbec jednoduchá. Po absolvování školy prošel Měsíc několika pracemi, prodával třeba knihy v brněnském knihkupectví. V roce 1996 hledal zaměstnání a všiml si, že na kroměřížském zámku shánějí knihovníka. „Přišel jsem se zeptat a shodou okolností jsem byl vybrán. Nastoupil jsem, ale s příslibem, že si dodělám vysokou školu,“ vzpomíná s tím, že si vzdělání doplnil a letos v prosinci to bude už dvaadvacet let, co neodmyslitelně patří k zámku i ke Kroměříži.

„Nevěřil bych, že tady zůstanu tak dlouho. Musím také říct, že jsem nikdy nelitoval svého rozhodnutí stát se knihovníkem.“

Devadesát tisíc knih

Kroměřížská knihovna patří svou velikostí i stářím k nejvýznamnějším v České republice. Cyril Měsíc se svými kolegy spravuje na devadesát tisíc knih, z toho pět set rukopisů a prvotisků. Nejstarší dílo pamatuje dokonce Velkou Moravu. „Je to Pontificale Romanum anebo Sacramentarium Gregorianum z 9. století. My mu důvěrně říkáme Sakramentář kroměřížský. Sakramentář, protože je to modlitební kniha. Je psána latinsky a pochází z Franské říše,“ doplňuje.

„Knihovnu máme rozdělenou mezi více lidí. Například o zmíněné rukopisy se stará kolegyně Jana

Hrbáčová, o prvotisky pak Miroslav Myšák s Katkou Fajtlou. Podstatná je tady ale práce v týmu. Jinak by to ani nešlo,“ říká Cyril Měsíc.

Sám má na starosti zpracování fondů, odpovídá na nejrůznější dotazy nejenom ke knihovně, ale i k historii zámku a zároveň připravuje badatelům knihy. „Musím se neustále vzdělávat jak v historii knihovny, tak celého zámku,“ podotýká. „Ráno přijdu do kanceláře, udělám si kávu, podívám se na maily a pak vše závisí na tom, jestli je nějaký daný program, na kterém se podílím. Teď ale většinou zpracovávám databázi knih v programu Verbis. Vkládáme tam důležité informace o knize, autorovi, popřípadě další údaje, které slouží k tomu, aby bylo vyhledávání jednodušší,“ přibližuje svou denní činnost.

Pro badatele, kteří přijíždějí do Kroměříže zkoumat staré knihy, je Cyril Měsíc tím správným člověkem. „Koho zajímá něco z knihovny, měl by se podle badatelského řádu objednat, domluvit si datum schůzky a popřípadě – pokud ví, co studovat – tak zapsat i název knihy. Tu pak bude mít rovnou nachystanou,“ líčí správný postup. „Největším badatelským hitem za posledních dvaadvacet let je grafické album Justuse van den Nypoorta. Tato publikace se týká Květné zahrady a města Kroměříže. Je to vlastně taková dárková kniha, kterou nechal vytvořit pro významné návštěvy zakladatel Květné zahrady biskup Karel II. z Lichtensteinu-Castelcorna,“ prozrazuje Měsíc.

S nástupem a rozšířením internetu však zájem postupně klesá. „Digitalizace má podle mě dvě stránky. Tou první je přístupnost knih badatelům, kterým to výrazně ulehčí práci. Druhá věc je, že nastává velký problém s uchováváním dat, což pokud vím, nemá nikdo stoprocentně ideálně vyřešené,“ upozorňuje

KROMĚŘÍŽ

Cyril Měsíc je rodákem z Podhradní Lhoty u Bystřice pod Hostýnem. Do Kroměříže se dostal až díky práci na zámku a město si zamiloval. „Kroměříž je pěkná, má bohatou historii a velký potenciál do budoucna. Navíc je tu historická návaznost a spolupráce s Olomoucí. Mám to tady opravdu rád.“

SPORT

„Velmi rád chodím na procházky do přírody. V poslední době hlavně tady v okolí Kroměříže, ale dříve to byla místa po celé Evropě. Chodívám se projít i do Podzámecké či Květné zahrady. Kdysi jsem denně běhal, ale rozbolelo mě koleno, tak jsem to už omezil. Rád ale plavu.“

→

turistům nejsou přístupné. Stále ale nemůžu říct, že bych jej znal úplně dokonale. Neustále zjišťuji nové a nové věci. Myslím si, že jen málokdo může říct, že obsáhl celý zámek. Nevím, jestli je to vůbec možné.“

Některá místa má však Cyril Měsíc obzvláště rád – celkem logicky k nim patří stará knihovna, ale vyhledává i Sallu terenu. „Mým oblíbeným místem je i portál, který je z renesančního zámku. Líbí se mi, že je to ta nejstarší část dochované historie,“ vysvětluje.

Jako Anton Špelec

Láska k historii a ke Kroměříži přivedla Cyrila Měsíce před čtyřmi lety do Sboru uniformovaných měšťanských ostrostřelců. „Dostal jsem nabídku mezi ně vstoupit. Vůbec jsem netušil, co to obnáší, a tak jsem to chtěl zjistit,“ směje se.

Od té doby pravidelně obléká přesnou repliku více než sto let starého stejnokroje. „Nosíme rakousko-uherské uniformy a máme dva okruhy povinnosti. Tím prvním je účastnit se událostí týkajících se tohoto období, například připomínky návštěvy cara a císaře, kteří se setkali v Kroměříži v roce 1880. Zároveň jsme i čestná jednotka, takže když se připomíná konec 2. světové války a pokládají se věnce u pomníku padlých, třeba rumunských vojáků, tak střílíme symbolickou čestnou salvu.“

Jejich činnost prý dobře vystihuje známý prvorepublikový film Anton Špelec ostrostřelec s Vlastou Burianem v hlavní roli. „Anton Špelec je ideálním představitelem ostrostřelců. Už od konce 19. století to fungovalo jako v tomto snímku – pokud přijela nějaká významná osobnost, tak ostrostřelci v uniformách vystřelili čestnou salvu. Co mě překvapilo, je obliba tohoto filmu v zahraničí. Znají jej velice dobře lidé z Německa nebo Polska.“

Soudobí kroměřížští ostrostřelci navazují na své dávné předchůdce, o nichž písemný záznam pochází už z roku 1674. „Také proto jsme ostrostřelce slavnostně založili v roce 2014, tedy tři sta čtyřicet let od první zmínky. S přípravami jsme ale začali o rok dříve, kdy jsme si například nechávali šít uniformy. Jde o přesnou kopii uniformy ostrostřelců z roku 1912, tedy černé sako i kalhoty se zelenými lemy. Máme štěstí, že se dochovala ve zdejšímu Muzeu Kroměřížska,“ říká ostrostřelecký praporečkář.

Po vzoru předchůdců

Být ostrostřelcem za dob biskupa Karla znamenalo být připraven bránit město v případě napadení a samozřejmě cvičit se ve střelbě. „Zlatým hřebem byly královské střelby, kdy mezi sebou soutěžili ostrostřelci a nejen oni. Kdo vyhrál, nemusel platit daně a kapela jej doprovázela celým městem. Ten člověk byl pak velmi slavný a uznávaný,“ připomíná Měsíc. „I my chodíme na střelnici, ale není pro nás zásadní podmínkou umět střílet. Je to spíš zpestření, někdy dokonce soutěžíme ceny.“

Doma zbraň nemá, na nejrůznější akce si ji půjčuje od sboru. „Nosíme karabiny, které jsou vyrobené do roku 1890, takže na ně nemusíme mít zbrojní průkaz. Konkrétně se jedná o zadovku Werndl, která se dostala do výzbroje rakouské armády po bitvě u Hradce Králové.“

Ovšem ostrostřelci mezi sebe nevezmou každého zájemce. „Největší důraz se klade na bezúhonnost, těžko by to mohl dělat někdo trestně stíhaný. Nikdo není přijat automaticky. Máme čekací dobu. Ale hlavně to musí to být člověk, kterému nevádí držet zbraň a střílet.“

Cyril Měsíc není prvním zámeckým knihovníkem, který je u sboru. „Můj předchůdce Eduard Mayer byl ostrostřelcem v letech 1848 a 1849 a tehdy působil i jako člen Národní gardy. V té době bylo poměrně velké množství lidí pracujících na zámku u ostrostřelců, jejichž velitelem byl zámecký ceremoniář Lehmann,“ poodkrývá historii Měsíc. Sám kdysi uvažoval o vstupu do biskupské gardy, respektive ke kroměřížským Biskupským manům. „Tehdy ale zrovna vznikl sbor ostrostřelců a já jsem milovníkem přelomu 19. a 20. století, takže jsem se dal k nim.“

Nicméně zdůrazňuje, že i arcibiskupská garda má zajímavou minulost. „Když byla v roce 1919 zrušena, tak na zámku vystavili jako její připomínku figurínu v uniformě. V Kroměříži bylo velitelství východního okruhu, kde byli italské generálové – ti, když procházeli zámek, tak se u ní fotili, protože jim připomínala uniformy vojáků Garibaldiho gardy,“ dodává Měsíc.

Zámecký knihovník nežije jen svou prací a ostrostřelectvím. Velmi důležitá je pro něj rodina, manželka, dvě dcery a syn. „Děti se snažím vést k lásce ke knihám, ale někdy je to těžké.“ ○

Ostrostřeleckou uniformu obléká Cyril Měsíc (druhý zleva) od roku 2014

OLOMOUCKÉ BAROKNÍ SLAVNOSTI OŽIVÍ DVĚ STĚ DEVADESÁT LET STAROU OPERU

Dvaadvacet červencových dnů bude hanácká metropole patřit barokní hudbě. Návštěvníci šestého ročníku Olomouckých barokních slavností se mohou těšit hned na sedm různých inscenací. Zazní díla slavných skladatelů Monteverdiho, Vivaldiho či Mozarta. Novodobé světové premiéry pak připomenou neprávem pozapomenuté barokní mistry Caldara a Miču. Pravidelnou součástí festivalu jsou neobarokní opery vzniklé na dobová libreta zhudebněná současnými autory Tomášem Hanzlíkem a Vitem Zouharem.

Všechna představení se odehrávají v unikátní replice barokního divadla umístěné v atriu bývalého jezuitského konviktu v Uměleckém centru UP za doprovodu barokního orchestru a v podání speciálně školených pěvců. Festival se koná od 8. – 29. července denně od 19 hodin. Návštěvníky čeká již od 18.30 welcome drink, o přestávce je možnost občerstvení, prohlídky prostor jezuitského konviktu a speciálně instalované výstavy.

Premiéra po 290 letech

Největší pozornost na sebe poutá uvedení světové novodobé premiéry opery Antonia Caldara *L'Amor non ha legge* psané pro moravského aristokrata a patriota Johana Adama Questenberga. Premiéra tohoto díla se konala na zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou před 290 lety. Questenberg vznik díla inicioval a financoval, ale spolupracoval také intenzivně na námětu s libretistou Domenicem Bonlinim.

V novodobé premiéře zazní také dvě kratší serenaty *Belleza e Decoro* (*Kráska a důstojnost*),

která byla určena k oslavě jmenin hraběnky Marie Antonie a *Nel giorno natalizio* (*V den narozenin*) českého skladatele Františka Antonína Miči, jež oslavoval narozeniny hraběte Adama Questenberera.

Rekonstrukce Monteverdiho opery

Ve světové premiéře zazní novodobá rekonstrukce barokní opery *L'Arianna* olomouckých autorů Tomáše Hanzlíka a Víta Zouhara na námět jediného dochovaného Monteverdiho hudebního úryvku a dobových pramenů roztroušených po celé Evropě. Původní libreto je vodítkem k vyprávění příběhu o ženě, která pro lásku přestoupí všechny zákazy, pokorí se, ale následně ji opouští milenec na zdánlivě pustém ostrově. Ve chvíli nejtěžší osobní krize, kdy se již loučí se životem, potkává boha vína, který z ní učiní svou manželku.

Vivaldi, Mozart i Moliere

Na festivalu zazní také seneranta *La Gloria e Himeneo* Antonia Vivaldiho. Autor ji složil pro francouzského velvyslance v Benátkách u příležitosti sňatku Ludvíka XV. s polskou princeznou Marií Leszczynskou. Chybět nebude ani Hanzlíkova neobarokní opera *Endymio* na latinské libreto z roku 1727 dochované v kroměřížském archivu. Tříaktové latinské intermezzo *Apollo et Hyacinthus* Wolfganga Amadea Mozarta pak uzavře letošní slavnosti.

Kromě hudby bude letos na návštěvníky čekat také tragikomedie a loutkový balet se zpěvy *Kráska střídá nádheru* slavných barokních autorů Jean-Baptiste Moliere a Jean Baptiste Lullyho.

Koně v piškotech

Doprovodným programem festivalu bude výstava Muzea umění *Koně v piškotech, slavnosti na dvoře krále Leopolda I.*, instalovaná v impozantních dlouhých chodbách konviktu. Dále si návštěvníci mohou prohlédnout kapli Božího Těla. Po skončení představení mají zájemci možnost návštěvy Sarkandrovky kaple a kostela sv. Michala s výstupem na věž. O

PROGRAM

Antonio Vivaldi *La Gloria e Himeneo*
8. – 11. 7. ☞ Barokní serenata

Claudio Monteverdi, Vít Zouhar, Tomáš Hanzlík *L'Arianna*
12. – 15. 7. ☞ Světová premiéra volné rekonstrukce barokní opery

Antonio Caldara *L'Amor non ha legge*
16. – 19. 7. ☞ Novodobá světová premiéra barokní opery

Tomáš Hanzlík *Endymio*
20. – 21. 7. ☞ Neobarokní latinská opera

Jean-Baptiste Moliere, Jean Baptiste Lully *Kráska střídá nádheru*
22. 7. ☞ Tragikomedie a loutkový balet se zpěvy

František Antonín Miča *Belleza e Decoro, Nel giorno natalizio*
23. – 26. 7. ☞ Novodobá premiéra dvou barokních serenat

Wolfgang Amadeus Mozart *Apollo et Hyacinthus K.s. 38*
27. – 29. 7. ☞ Tříaktové latinské intermezzo

////////////////////////////////////
Představení se konají v atriu Uměleckého centra UP, začátek vždy v 19 hodin.

SRPNOVÝ HORTUS MAGICUS NABÍDNE BAROKNÍ HUDBU, OHŇOSTROJ I KUCHYNI

Vrátit se v čase do dob tří mušketýrů umožňuje návštěvníkům už pátým rokem kroměřížský festival barokní kultury Hortus Magicus a ani letos tomu nebude jinak. Připraveny budou dobové kostýmy, divadelní hry, opera, hudba i dobová kuchyně. Vše se však odehraje o měsíc dříve, než v minulých letech, už od 9. do 12. srpna.

„Festival jsme se rozhodli posunout ze začátku září na první polovinu srpna především kvůli návštěvníkům. Prázdninový termín je pro ně příjemnější, takže čekáme, že přilákáme víc lidí,“ vysvětluje jeden z důvodů změny termínu Miroslav Kindl ze spolupořádajícího Muzea umění Olomouc.

Propojení s Florií

Dalším důvodem srpnového termínu je nové propojení festivalu s tradičními kroměřížskými svátky zahradní kultury – výstavou Floria.

„Tyto dva podniky budou navíc spolupracovat na květinové výzdobě města a Květné zahrady,“ dodává Kindl.

Propojení s Florií se promítne i do výzdo-by a programu festivalu. „Začne už ve čtvrtek 9. srpna floristickou částí. V souvislosti s Florií se do Kroměříže totiž sjede více odborníků, floristů a aranžérů květin. Víkendový program Hortu Magicu si bude dál držet vysokou úroveň hudebně-dramatických produkcí,“ slibuje Miroslav Kindl.

Opera, divadlo a cukrovinky

Návštěvníci se mohou těšit na barokní operu v podání olomouckého souboru Ensemble Damian. „Letošní představení bude z dílny Wolfganga Amadea Mozarta *Apollo et Hyacinthus*. Jde o první Mozartovo jevištně dramatické dílo,“ říká Karel Valenta z Ensemble Damian.

„Námětem díla je jedna z Ovidiových Proměn. Bůh Apollon miluje spartánského

královského syna, krásného Hyacinta tak, jak bohové milují vše krásné a čisté v člověku. Při nehodě je chlapec usmrčen a Apollon, vázán vyšším zákonem, jej nemůže probudit k životu, ale promění jej v květinu hyacint,“ líčí Valenta děj Mozartovy opery.

Jednomu z nejslavnějších hudebních skladatelů světa bude patřit i nedělní program. „Czech Ensemble Baroque Orchestra & Choir zahrají Mozartovy *Vesperae Solennes de Confessore*,“ upozorňuje Valenta.

Chybět nebudou ani divadelní představení v podání Geisslers Hofcomedian-ten. „Návštěvníci festivalu se mohou těšit na inscenaci *V borůvci*, jejíž předlohou je dílo herečky a spisovatelky Isabelly Andreini *La Mirtilla* (1588). Jde o první dochované pastora-ly z pera ženské autorky,“ připomíná Valenta.

Děti se zase mohou těšit na loutkové divadlo či již tradiční barokní ohňostro- j. „Letošní novinkou budou ukázky barokní kuchyně. Jídlo na šlechtických tabulích se

vyznačovalo zdobností a bohatostí tvarů. Kuchyně baroka byla založena na zvěřině či rybách, mezi hlavní ingredience patřily skořice, med, sušené ovoce, houby, zázvor, ořechy či kořenová zelenina. Návštěvníci budou moci ochutnat barokní cukrovinky, ale i klasické pokrmy,“ prozrazuje Kindl.

Hudba přímo z biskupského archivu

Na své si přijdou i milovníci barokní hudby. Špičkoví interpreti zahrají vzácné kousky z kroměřížského hudebního archivu. „Jsou v něm ukryty opravdové klenoty, například skladby císaře Leopolda I. Soubory tak většínou čerpají hudbu z archivu a znovu ji oživují,“ vysvětluje Miroslav Kindl.

„Světovou premiéru zažijí v neděli například klavírní sonáty z kroměřížského archivu od F. A. Štěpána v podání varhaníka Jaroslava Tůmy,“ dodává Valenta.

Celý festival čerpá z arcibiskupských sbírek, dokonce i koncepce Květné zahrady pochází z knih, které jsou v arcibiskupské knihovně v Kroměříži.

Právě tam se koná výstava *Knihovna biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcornu*. „Na výstavě jsou i knihy, které se týkají zahrad či zahradní architektury. Zájemci si budou moct udělat obrázek o architektuře Květné zahrady a potom na výstavě uvidí zdroje, ze kterých biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu a jeho architekt Giovanni Pietro Tencalla hledali inspiraci,“ uvedl Kindl. „Návštěvníci festivalu budou mít vstup na výstavu v ceně vstupenky.“

Půjčovna kostýmů i storytelling

K baroknímu festivalu neodmyslitelně patří také půjčovna dobových kostýmů. Lidé tak mohou zažít baroko na vlastní kůži. „Celkově se snažíme co nejvíc držet druhé poloviny 17. století, kdy byla Květná zahrada vybudována,“ zdůrazňuje Kindl.

Hortus Magicus ožíví podobně jako vloni moderní forma divadla – tzv. storytelling neboli živé vyprávění. Vypravěč bez jakéhokoliv použití rekvizit či kostýmů umožňuje posluchačům plně zapojit vlastní myšlenky, zkušenosti a představy. Tato metoda má blízko ke stand-up comedy nebo slam poetry a zároveň funguje jako vzdělávací metoda. O

LETNÍ PROGRAM NA ZÁMKU V KROMĚŘÍŽI

středa 4. 7. → MUZEUM VEŘEJNOSTI

17.00 Procházky biskupskými sbírkami

sobota 7. 7. → MUZEUM DĚTEM

10.00 Sen biskupa Karla → prohlídka s tablety

14.00 Ateliér Tizian → workshop pro rodiny s dětmi

středa 25. 7. → MUZEUM VEŘEJNOSTI

17.00 Procházky biskupskými sbírkami

středa 1. 8. → MUZEUM VEŘEJNOSTI

17.00 Procházky biskupskými sbírkami

sobota 4. 8. → MUZEUM DĚTEM

10.00 Sen biskupa Karla → prohlídka s tablety

14.00 Ateliér Tizian → workshop pro rodiny s dětmi

sobota 11. a neděle 12. 8.

HORTUS MAGICUS 2018

středa 29. 8. → MUZEUM VEŘEJNOSTI

17.00 Procházky biskupskými sbírkami

sobota 1. 9. → MUZEUM DĚTEM

10.00 Sen biskupa Karla → prohlídka s tablety

14.00 Ateliér Tizian → workshop pro rodiny s dětmi

středa 5. 9. → MUZEUM VEŘEJNOSTI

17.00 Procházky biskupskými sbírkami

středa 26. 9. → MUZEUM VEŘEJNOSTI

17.00 Procházky biskupskými sbírkami

sobota 6. 10. → MUZEUM DĚTEM

10.00 Sen biskupa Karla → prohlídka s tablety

14.00 Ateliér Tizian → workshop pro rodiny s dětmi

Platby programů před zahájením v pokladně kroměřížského zámku. Bližší informace najdete také na facebookových stránkách – Arcidiecézní muzeum Kroměříž.

Z časů, kdy byl knihtisk ještě v kolébce

Význam kroměřížské zámecké knihovny nespočívá jen v množství, kvalitě a instalaci svazků, ale také v přítomnosti vzácných rukopisů a prvotisků. Knihy z časů, kdy byl knihtisk ještě v příslovečných plenkách, nazýváme inkunábule (in cunabulis = v kolébce). V praxi to znamená, že kniha musela vyjít nejpozději roku 1500. Právě o nich pojednává nový katalog Muzea umění Olomouc, v pořadí již třetí. Autorský kolektiv se nyní soustředil více na vazbu, provenienci i čtenářské záznamy. V několika případech dokonce vedlo bádání ke změně autora i datace.

Sbírka prvotisků uložená v Kroměříži se zformovala především díky nákupům arcibiskupa Friedricha von Fürstenberg (1853–1892), který pořídil přibližně sto svazků. Velkou část z nich tvoří vyřazené duplikáty z někdejší Dvorské knihovny ve Vídni (dnes Rakouská státní knihovna). Celkem je v arcibiskupské sbírce sto sedmdesát dva prvotiskových svazků se sto sedmdesáti

osmi díly. To z ní činí jednu z nejrozsáhlejších kolekcí uložených v domácích zámeckých knihovnách. Převážná část děl pochází z Norimberku a Benátek, jen čtyři knihy jsou z domácího prostředí – Vimperku, Prahy a Kutné Hory. Přípravený katalog vychází česky s překladem do němčiny. Vedle pracovníků Muzea umění – Miroslava Myšáka a Kateřiny Fajtlové – se na něm také podílely odbornice z Filozofické fakulty Univerzity Palackého: Jana Adamusová, Zuzana Bernátová, Barbara Pokorná a Aneta Richterová.

JARO V MUZEU UMĚNÍ PATŘILO KRESBĚ A POLSKÉ ABSTRAKCI

Největší událostí letošního jara bylo v Muzeu moderního umění zahájení výstavy *Abstrakce.PL*, která vůbec poprvé představuje ucelený pohled na díla polských poválečných abstrakcionistů. Vernisáže se proto účastnili nejen polští sběratelé, ale také malíři, zástupci tamějších muzeí, institutů i polského velvyslanectví.

Skutečnou světovou premiérou je olomoucká výstava *Abstrakce.PL*. Vůbec poprvé totiž představuje na jednom místě a v jeden čas ta nejlepší díla polských poválečných abstraktních malířů. Další zajímavostí je původ většiny vystavených obrazů – muzeu je totiž zapůjčili soukromí sběratelé Renata a Grzegorz Królovi a Grażyna a Jacek Łozowští. Ti si také nenechali ujít olomouckou vernisáž, na níž přijel také přední světový odborník na evropskou avantgardu Andrej Nakov či mnozí z vystavujících malířů.

Na své si přišli i milovníci kresby, zvláště té olomoucké. Dva workshopy vedla přímo v muzeu kreslířka Inge Kosková, jejíž výstava se koná v Saloně a Kabinetu Muzea moderního umění.

Arcidiecézní muzeum nabídlo svým návštěvníkům také kresby, ale výrazně starší, přesněji řečeno z 16. a 17. století. Jedná se o originály unikátních děl italských i zaalpských mistrů ze sbírek Arcibiskupství olomouckého.

Kurátoři se činili i na kroměřížském zámku, kde připravili hned dvě nové výstavy. Novinkou mezi stálými expozicemi bude *Kabinet hudby II* s unikáty z arcibiskupských sbírek. Druhá výstava se pak zaměřila na jedinečnou knihovnu biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcora.

Dalším z vrcholů muzejního jara byla jako každý rok Muzejní noc, letošní se zaměřila na komunikaci mezi muzeem a jeho návštěvníky.

Jak nakreslit portrét nebo v čem je pro kreslíře inspirující hudba, ukázala účastníkům hned dvou workshopů Inge Kosková, jedna z nejlepších současných českých kreslířek.

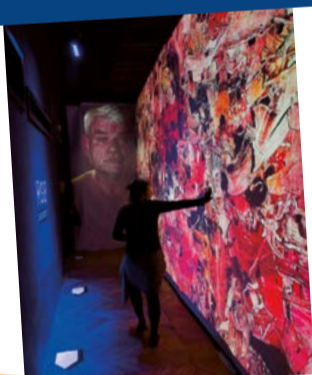
Inspiraci v dílech vystavených v muzeu hledaly děti během workshopů *Co umění umí* a *Ateliér 6+*. S muzejní pedagožkou Terezií Čermákovou tak například objevovaly taje nebes v pracích českých umělců, barevnou pestrost v polské abstrakci či krásu Zdikova paláce. Nechyběla ani kresba inspirovaná díly Inge Koskové.

Originály vzácných kreseb z 16. a 17. století můžete od poloviny května obdivovat v Galerii Arcidiecézního muzea. Slavnostní vernisáž ozvláštnila dobová hudba a nechyběl ani olomoucký arcibiskup Jan Graubner, který nad výstavou převzal záštitu.

Komunikace nezná hranice – v duchu tohoto mota letošní Olomoucké muzejní noci připravilo Muzeum umění pro návštěvníky bohatý program, od pracovních listů, informačních telefonních linek, nového audioprůvodce až po speciální aplikaci v mobilech. Divadlo hudby navíc rozzářila světelná laboratoř inspirovaná výstavou Abstrakce.PL a selfie ráj. Vše pak završil koncert olomoucké skupiny Bunny Club.

Dvě nové výstavy nabízí návštěvníkům Arcidiecézní muzeum Kroměříž. V prostorách kroměřížského zámku přibyla jedna stálá expozice – Kabinet hudby II, který představí podobu hudby u císařského dvora. Druhou výstavou je Knihovna biskupa Karla z Lichtensteinu-Castelcorna, který nakupoval knižní novinky z německých zemí, Francie, Nizozemí, Dánska, Anglie i z habsburské monarchie a vytvořil ve své době zřejmě největší knihovnu na Moravě.

ilustrace jejich stylu, protože si nemohl kupovat jejich obrazy," říká Zlatohlávek.

„Důležité je si také uvědomit, že v 16. století se poměrně jasně vyvinula teorie o způsobu umělecké tvorby a ta spočívala v tom, že kresba, především první skica, je záznamem první myšlenky, toho, jak dílo bude ve finále vypadat. Navíc v prostředí ryze křesťanském, ovlivněném novoplatónskou filozofií se věřilo, že toto rychlé zpracování prvotního nápadu

těmito skvosty kochat i nyní," zmiňuje Martin Zlatohlávek s tím, že ne vždy byl papír pro umělce dostupný. „Ve středověku byl papír velmi drahý, a tak se kreslilo na destičky, na které se natáhl vosk, aby se mohly stírat a vydržet desítky různých návrhů. Teprve až se zlevnila výroba papíru, začal se používat na kresby a studie. Je to nej-přirozenější materiál k pisátkům, perům, úhlům či křídám.“

Giulio Pippi, zv. Giulio Romano, *Jupiter a Juno*, (1531–1532)

je zachycením myšlenky Boží. Proto náčrty a skeče začaly být pro sběratele zajímavé.“

Křehký, ale funkční papír

Vystavené kresby jsou všechny na papíře, což je činí ještě vzácnějšími. Papír je totiž křehký – ničí jej vlhko, plísňe a především světlo. Také proto má olomoucká výstava přísné světelné podmínky.

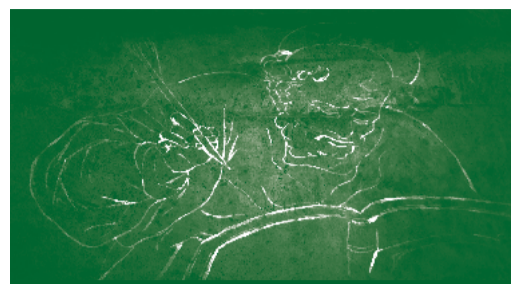
„Papír je sice křehký, ale sběratelé kreseb se o něj uměli starat, takže se můžeme

Poznámky badatelů a sběratelů

„Velmi důležité jsou pro výzkum také poznámky na paspartách nebo na papírech, na kterých jsou kresby nalepeny. Už sběratel Lanier si dělal poznámky buď na samotnou kresbu, nebo na podlepo-
vý papír. Díky tomu lze jednodušeji určit autor-
y kreseb,“ prozrazuje Martin Zlatohlávek.

Také on z těchto poznámek skládal střípky poznání

o starých kresbách. Dnes už se samozřejmě na kresby psát nesmí. „Ale i v dnešní době dělají badatelé poznámky na pasparty. Nyní má ale navíc každá kresba spravovaná státní sbírkou vědecké karty, na které se zaznamenávají různé technické záležitosti, kdy byla publikovaná, kdy byla restaurovaná a píše se tam také, jaký badatel tu byl a jaký měl názor. Je potom velice zajímavé se tímto prokousávat a konfrontovat své myšlenky s těmito názory.“

VIDĚT NEVIDITELNÉ

Opravdový zážitek až z detektivního pátrání si připravili pro návštěvníky výstavy *Kresby starých mistrů ze sbírky Arcibiskupství olomouckého* naši edukátoři. Na podlahu totiž olomoucký výtvarník Ondřej Moučka překreslil UV barvou čtyři vystavené kresby, takže jsou pouhým okem neviditelné. Pokud si je chcete prohlédnout, musíte si v pokladně půjčit speciální baterku a prohledat podlahu ve výstavě.

ZÁŘIVÁ PERSPEKTIVA

Výstavu *Kresby starých mistrů ze sbírky Arcibiskupství olomouckého* doprovází také aktivní zóna. Tentokrát jde o temnou místnost se zářivými úsečkami, které vám umožní zažít lineární kresbu v trojrozměrném prostoru. Do tvorby zářící perspektivy se můžete rovněž sami zapojit vytvořením další úsečky. Je to jednoduché – jako nakreslit čáru.

Kvalitní papír vydrží i špatné zacházení

Novověký papír, na kterém jsou kroměřížské kresby, je přírodní materiál složený z rostlinných vláken; většinou ze lnu, bavlny či konopí. Tato vlákna jsou velmi odolná, časem však ztrácí svou pevnost a elasticitu. Papír je také velmi citlivý na světlo, ohrožují jej teplota, vlhkost, kvalita ovzduší i hmyz. To vše se podepsalo na stavu vzácných kreseb.

„Když jsem se před pěti lety s kresbami setkala, bála jsem se některé otočit z lícu na rub, aby se nějaká trhlinka nezvětšila a dílo se více nepoškodilo,“ přiznává restaurátorka Muzea umění Veronika Wanková. Záhy se Arcibiskupství olomoucké s muzeem dohodlo na provedení

restaurátorských zásahů a mnohé kresby tak byly zachráněny.

„Nejobtížnější je pochopit původ a míru poškození materiálu, správně diagnostikovat, co se s papírem v minulosti dělo, jak se na něj kreslilo a co je důvodem jeho poškození. Následuje stanovení restaurátorského postupu. Ten je „ušitý“ každému dílu na míru. Například není možno namáčet papír ve vodní lázni, dokud se nezjistí, zdali se kresba provedená na papíře nerozpouští ve vodě,“ říká Wanková.

Kresby měly velmi bohatý život. Jejich pozorováním může restaurátor vyčíst, co se s nimi v průběhu věků mohlo stát. „Několikrát byly přelepovány, ostříhávány, aby se vešly do příslušných alb, nebo dále dotvářeny. Nejčastějším poškozením bývají trhlinky, mušince, různá lepidla nebo nevhodné podlepení,

které mění tahy jednotlivých vláken papíru, čímž vzniká nepřírozené pnutí,“ vyjmenovává restaurátorka Muzea umění.

Kresbám také často chyběly celé části papíru. „V tom případě je potřeba danou část doplnit. Doplněk se buď přímo dolije papírovinou shodného odstínu, nebo se do výpadku vlepe papírová záplata z tónovaného japonského papíru. Následně se aplikuje retuš, a to buď neutrální nebo napodobivá,“ popisuje Wanková.

Ačkoliv je papír velmi křehký, tak podle restaurátorky vydrží hodně. „Pokud je vyroben z kvalitních materiálů, má dobrý předpoklad vydržet i poměrně špatné zacházení, pakliže je použit nekvalitní zdroj, prodloužení života papíru se tak pro restaurátora stává velmi často marným bojem s časem.“

Kresby zblízka

Významnou součástí péče o sbírky Muzea umění Olomouc i Arcibiskupství olomouckého představuje restaurování vybraných uměleckých děl. Vedle muzejní restaurátorské dílny, která zajišťuje preventivní a systematickou péči, spolupracuje MUO také s řadou externích specialistů.

Odborným zásahem v dílně pražské restaurátorky Jarmily Frankové tak prošla v posledních letech například část kroměřížské kolekce kreseb starých mistrů, kterou mohou návštěvníci

obdivovat na právě probíhající výstavě v Galerii olomouckého Arcidiecézního muzea.

Ve skutečně havarijním stavu byla před restaurováním kresba *Hlavy mladé ženy s ozdobou ve vlasech*, anonymní práce italského mistra 17. století, provedená akvarelem a temperou. Původně byla nepochybně součástí větší kompozice, ze které byla vyříznuta. Její pozadí bylo následně upraveno celoplošným vykrytím hnědou barvou tak, aby se co nejvíce přiblížila vzhledu obrazu.

Kresba byla před restaurováním nalepena na podkladovém listu ze sběratelského alba, mechanicky poškozena trhlinami, hmyzem i ztrátami materiálu.

Detail poškozeného levého spodního rohu.

Průzkum v infračervené reflektografii odhalil autorovou podkresbu olůvkem a masným uhlem. Na snímku je patrné, že umělec při realizaci některé detaily upravil. Největší změna je viditelná v partiích očí.

Restaurátorka kresbu odkyselila, sejmula z podkladového papíru a očistila, scelila a zajistila praskliny. Chybějící místa musela doplnit barveným japonským papírem a sjednotit retuši tak, aby nepůsobily rušivě.

Více o restaurování kreseb prozradí návštěvníkům informační tabule umístěná přímo ve výstavě.

ABSTRAKCE.PL JE NEJVĚTŠÍ POLSKOU VÝSTAVOU V ČESKU ZA POSLEDNÍCH DESET LET, ŘÍKÁ MACIEJ RUCZAJ

Prohloubit povědomí Čechů o Polsku, Polácích a tamější kultuře je hlavním úkolem Polského institutu v Praze a jeho ředitele Macieje Ruczaje. Jednou z takových příležitostí je také výstava Muzea umění Olomouc *Abstrakce.PL*, která vůbec poprvé v České republice představuje polskou poválečnou abstrakci.

Polský institut se podílel na její organizaci a Maciej Ruczaj si nenechal ujít slavnostní vernisáž, která se konala 20. dubna. „Výstava *Abstrakce.PL* totiž patří k hlavním akcím našich společných oslav sta let od obnovy samostatnosti Polska a Československa,“ upozornil Maciej Ruczaj na důležitost olomoucké výstavy.

Jak byste stručně charakterizoval činnost Polského institutu v Praze?

Propagujeme Polsko v jeho nejrůznějších rozměrech. Polské instituty jsou v mnoha zemích Evropy i světa, zaměřují se na veřejnost dané země a snaží se v nich budovat hlubší povědomí o tom, co Polsko vlastně je.

Jak se zrodila spolupráce na výstavě *Abstrakce.PL*?

Muzeum umění Olomouc patří mezi stabilní veličiny prezentace polského umění v Česku a vůbec v budování středoevropské spolupráce v umělecké oblasti. Byl to tedy přirozený a dlouhotrvající vývoj, jenž našel vyústění v této krásné výstavě, která je podle mého mínění největší polskou výstavou v České republice za poslední dekádu.

V čem je polská abstrakce mimořádná?

Tady nelze odhlédnout od historických podmínek, v nichž vznikala. Tedy především

od toho, že se polské abstraktní umění v určitém okamžiku pohybovalo na hraně legality, na hraně toho, co bylo přijatelné v podmínkách nesvobody. V takových podmínkách se pak muselo samo najít. Celá tato zvláštní situace je pro polskou abstrakci specifická a dělá ji mimořádnou.

Letos Česko i Polsko slaví sto let od obnovení samostatnosti. Plánujete ještě nějaké společné akce?

Plánujeme toho spoustu. Samozřejmě i spolupráce s Muzeem umění je součástí těch hlavních stovkových oslav, ale máme také cyklus polských dnů, se kterými putujeme po České republice a představujeme Polsko. V Olomouci bychom měli být na přelomu září a října. Plus bude celá řada akcí vyloženě se

vztahujících ke společné historii. Vytvořili jsme k tomu i speciální heslo – sPOLeCZně. V Praze pak celé oslavy vyvrcholí v září.

Proč v září?

Protože jsme se chtěli vyhnout hlavním českým a polským oslavám, které jsou v říjnu a v listopadu. Navíc 15. září uplyne sto let od chvíle, kdy Tomáš Garrigue Masaryk společně s Ignácem Paderewským vystoupili v Carnegie Hall v New Yorku před stovkami předních amerických osobností a promlouvali o svobodě pro střední Evropu. Je to okamžik, od kterého chceme společně oslavy odpíchnout

Jaký je váš osobní vztah k Česku?

Můj český příběh je velmi dlouhý. Minimálně jednou nohou jsem zde už mnoho let. Moje žena je Češka, takže má vazba k této zemi je opravdu dlouhodobá. Přesto, a to vždycky zdůrazňuji, nepatřím mezi skupinu polských čechofilů, což je v Polsku velmi rozšířená kategorie lidí, kteří milují všechno české. Já mám takový zdravější, kritičtější odstup. A snažím se ho mít jak k českému, tak k polskému prostředí.

Už jste to trošku nakousl. Jak vnímají Poláci Českou republiku?

Navzájem se na sebe díváme skrze stereotypy, což není nic divného. Stereotypy tu vždy budou a paradoxně bych po letech v Česku řekl, že mnohé z nich platí. Polský pohled na Čechy má dva rozměry: negativní a pozitivní. Ten negativní říká, že Češi jsou prostě zbabělci, kteří nebojovali, zatímco my jsme prolévali krev na všech bojištích světa – tenhle pohled nám Polákům trochu ztěžuje vnímání světa. Druhou, pozitivní tvář je dělat z toho samého přednost – Češi jsou ti, kteří přistupují racionálně k dějinným událostem. Dokáží se radovat i z mála a nepotřebují k tomu patos a velká slova jako třeba „národ“. To je zase naše vize Česka jako jakéhosi Hobitína, malého chytrého národa, který dokáže cokoli přežít bez větších škod. Oba pohledy vycházejí ze stejného základu a oba jsou samozřejmě velkým zjednodušením.

Která z těch vizí převažuje?

Druhá vize je převažující, ale je zajímavé, že pro mnohé Poláky je pak těžké přijmout české příběhy, které do tohoto stereotypu nezapadají. Například bratry Mašinovy, české letce u RAF a další. I když jsou vůči Čechům naladěni pozitivně, tyto individuální příběhy odmítají, protože nezapadají do toho hrabalovského či švejkovského modelu Čechů.

Maciej Ruczaj (*1983)

je polský politolog a publicista dlouhodobě žijící v Praze, kam se přestěhoval v mládí s rodiči. Ukončil politologii a mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních věd a anglistiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V roce 2015 získal doktorský titul za disertační práci zabývající se irským nacionalismem. V současnosti působí v Polském institutu v Praze jako jeho ředitel. Publikoval mnoho článků, které byly věnovány především polským a českým politickým a společenským otázkám nebo historii – v minulosti spolupracoval například s Lidovými novinami, slovenským Týždňem nebo polskou revue *Międzynarodowy Przegląd Polityczny*. Vede blog na portálu *Echo24.cz*. Je editorem a spoluautorem řady publikací o polských dějinách, politickém myšlení a kultuře.

MADRID – MALMÖ – OLOMOUC

Spolupráce s Poláky přivedla do Muzea umění hvězdy avantgardy

Olomoucká výstava *Abstrakce.PL* zapadá do dlouhé řady mezinárodních projektů, spojených s Rokem avantgardy v Polsku. Hlavními hvězdami stěžejních projektů, prezentovaných po celé Evropě, jsou umělci Władysław Strzemiński a Katarzyna Kobro. Není od věci poznamenat, že aktuálně se s jejich tvorbou mohou setkat i návštěvníci olomouckého Muzea umění. Se Strzemińskim na výstavě polské abstraktní malby a s oběma autory pak na zanedlouho otevřené přehlídce *Rozlomená doba 1908–1928 | Avantgardní umění ve střední Evropě (20. 9. 2018 – 27. 1. 2019)*.

Muzeum umění Olomouc se tak stává po Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía v Madridu, kde v loňském roce měla premiéru výstava *Kobro and Strzemiński. Avant-Garde Prototypes* a po Moderna Museet v Malmö, kde podobná výstavní akce právě probíhá, další institucí, která dokonce ve dvou výstavních projektech připomene zásadní díla stěžejních protagonistů mezinárodní abstrakce.

Na začátku obou uvedených projektů stála šťastná volba partnerů. Po Mezinárodním centru kultury v Krakově, s nímž MUO v minulosti uskutečnilo několik projektů a které je i spolupořadatelem projektu *Rozlomená doba 1908–1928*, se podařilo navázat mezinárodní spolupráci s Institutem Adama Mickiewicze ve Varšavě. Dvouletá odborná spolupráce vyústila v realizaci unikátního výstavního a publikačního projektu. Ten se pod značkou *Abstrakce.PL* zaměřil na komplexní zpracování problematiky abstraktního projevu v polské malbě v letech 1945–2017. Mezi 170 díly od 62 vystavených autorů, se mimo jiné objevilo i několik významných děl od výtvarníka a teoretika Władysława Strzemińského (1893–1952), ústředního aktéra polské avantgardy a světově uznávané autority tohoto žánru. Reprezentativní kolekce

Strzemińského děl, zahrnující pět kreseb a jeden obraz, které jsou aktuálně k vidění na olomoucké výstavě *Abstrakce.PL*, byla sestavena jak ze soukromé vratslavské sbírky, tak i z fondu varšavské Národní galerie Zachęta a Muzea umění v Lodži. Právě s Lodží jsou jména Strzemińského i Kobro spjata nejvíce.

V roce 1931 se Strzemiński, společně s manželkou, sochařkou Katarzynou Kobro (1898–1951), po předchozím působení v Rusku (1911–1921), usadili v Lodži. Zde se stali nejen členy uměleckých seskupení (Blok, Praesens), ale hlavně iniciovali vznik skupiny avantgardních umělců „a.r.“ (Kobro, Strzemiński, Stażewski, Brzękowski, Przyboś). Skupina těchto angažovaných umělců rozvinula v letech 1929–1938 své kontakty doma i v zahraničí a v mezinárodní sbírce se jim podařilo soustředit jedinečnou kolekci moderního umění, která je dnes pilířem sbírkového fondu Muzea umění v Lodži. A výběr z ní tvoří umělecko-historický kontext pro výstavu *Kobro & Strzemiński. New Art In Turbulent Times*, konané v Moderna Museet v Malmö (10. 3. – 2. 9. 2018). Výstava přináší výběr asi 60 děl obou autorů. Vystavena jsou v širší komparaci s díly Sophie Taeuber-Arpové,

Władysław Strzemiński, obálka knihy básní Juliana Przyboše, 1930

Nahoře: pohled do výstavy *Kobro & Strzemiński / New Art In Turbulent Times*, Moderna Museet v Malmö (10. 3. – 2. 9. 2018)

Theo van Doesburga, Henryka Stażewského či Jeana Héliona, pocházející z původní kolekce skupiny a.r. v Lodži a doplněna díly z kolekce Moderna Museet (např. Piet Mondrian, Georg Vantongerloo).

Výstava v Malmö připomíná, že kromě budování mezinárodní sbírky se Strzemiński a Kobro věnovali nadále i volné tvorbě, teorii a kritice umění. Díla obou autorů jsou naprosto zásadní pro pochopení abstraktního umění ve střední Evropě v prvních desetiletích 20. století a úzce souvisí s mezinárodními uměleckými hnutími a proudy jako byl neoplasticismus, konstruktivismus či trendy, rozvíjenými autory z okruhu bauhausu. Návštěvníci olomouckého Muzea umění mají nyní příležitost spatřit originální díla výjimečných autorů na vlastní oči.

Aneta Prasał-Wiśniewska, ředitelka projektu Sever-Jih, programová ředitelka Institutu A. Mickiewicze

„Patřím na výstavě k těm mladším autorům a je mi velkou ctí být v takové společnosti. Mám z toho velkou radost, protože jsou tady jména umělců, o kterých jsem se učila od základní školy, četla jsem jejich životopisy, poznávala jejich obrazy a nesmírně mě fascinovali. Teď, když uběhlo třicet čtyřicet let, jsem s nimi najednou na společné výstavě. Jsem opravdu šťastná. To je splněný sen každého umělce, každého malíře.“

Tamara Berdowska (*1962)

Malířka, kreslířka, autorka prostorových kompozic. Je laureátkou krakovské Ceny Witolda Wojtkiewiczze, v roce 2015 obdržela Cenu Svazu polských výtvarných umělců.

„Na obraze z roku 2017 je spojení abstraktní malby s předmětem vytaženým z reality, přírodním předmětem, jako je sláma a vejce. Tyto obrazy vznikly tak, že jsem kdysi pracoval v zemědělství na poli a od té doby jsem podobné náměty nosil v hlavě. Nejprve se mi začaly spojovat s obilím, potom se z nich v galeriích stala krmítka pro zvířata, když na abstraktních obrazech žily slepice, kozy, koně, tak se přirozeně stali součástí obrazu. Takové spojení těchto dvou světů je pro mě důležité. Pravděpodobně mi samotná abstrakce nestačí, potřebuji oba tyto prvky, aby to takzvané začalo dýchat. Chci překročit abstraktní obraz.“

Piotr Lutyński (*1962)

Autor nejmladšího obrazu výstavy Abstrakce.PL. PL je také sochařem, autorem instalací, objektů a videofilmů. Na olomoucké výstavě je zastoupen hned dvěma malbami.

ZA VÝSTAVU JSME VDĚČNI JAKO SBĚRATELÉ, I JAKO POLÁCI, SHODUJÍ SE GRZEGORZ KRÓL S JACKEM ŁOZOWSKÝM

Jádro olomoucké výstavy Abstrakce.PL tvoří obrazy ze soukromých sbírek manželů Renaty a Grzegorza Królových z Varšavy a Grażyny a Jacka Łozowských z Vratislavi a dělají z ní naprosto mimořádný projekt. Návštěvníci se díky nim mohou setkat s díly, která nikde jinde neuvidí. Polští sběratelé dorazili také do Olomouce, aby retrospektivní výstavu polské abstrakce zahájili.

„Když jsem dostal nabídku spoluutvářet výstavu Abstrakce.PL, velice rád jsem se k ní připojil. S panem Królem jsem se už znal z výstavy Alfreda Lenici ve Vratislavi, kam mě pozval, a od té doby také trvá vzájemná fascinace našimi sbírkami. Tedy já jsem přinejmenším fascinován sbírkou pana Króla,“ usmívá se Jacek Łozowski.

S tím naprosto souhlasí i Grzegorz Król a zdůrazňuje, jak se jejich sběratelské zájmy protnulý: „Fascinuje mě, jak odlišné jsou naše dvě sbírky a jak se díky nim na jedné výstavě podařilo ukázat průřez celou polskou abstrakcí.“

„Naše sbírka, tedy moje a mé ženy, má více abstraktních, geometrických a matematických pláten. Naproti tomu Królovi mají spíše věci emociálního proudu, které zase u nás chybějí,“ vysvětluje Jacek Łozowski.

Sbírání obrazů jako závislost

Oba muži propadli své vášni pro umění už v mládí. „Současné umění sbírám už více než 25 let.

Začalo to náhodou, když jsem koupil první obraz a pak další, postupem času z toho vznikla závislost,“ vrací se zpět časem Król.

Sběratelská kariéra Jacka Łozowského je ještě podstatně delší. „Mí rodiče byli povoláním zubaři a sbírali obrazy, hlavně otec. To bylo před šedesáti lety. Tehdejší generace měla zájem především o historickou malbu, batalistické náměty. Když mi bylo patnáct, otec začal navazovat korespondenci se současnými umělci a mě občas posílal, abych u nich vybral nějaké dílo. V šestnácti letech mi dal peníze, abych si obraz zvolil zcela sám s tím, že bude jen pro mě. A já si vybral Jana Cybise, to byla přední postava takzvaného polského kolorismu.“

Už v těch šestnácti letech si řekl, že je vlastně skvělé studovat umění a mít kontakty s umělci. „Rozhodl jsem se, že chci shromáždit všechny kapisty, umělce kolem takzvaného Pařížského výboru, což byli mladí studenti, kteří odjeli do Paříže studovat umění pod vedením profesora Pankiewiczze.“ Ovšem posedlost kapisty jej brzy přešla. „Zato kvůli jménu Strzemiński jsem byl ochoten skočit z okna. Jenže šanci na skákání bylo minimum. Každopádně letos slavím padesáté výročí svého sbírání,“ pochlubil se vratislavský sběratel a přiblížil šíři svých zájmů: „Máme polské umění od konce 19. století přes meziválečný polský modernismus a končí až v současnosti. Všichni umělci, kteří přijeli do Olomouce na vernisáž, jsou v naší sbírce zastoupeni. Celkem se jedná asi o tři sta obrazů. Práce na papíře ani nepočítám, je jich opravdu hodně. A nemám to ani kde skladovat. Takže jsem rád, že si muzea obrazy půjčují, nebo jako tady, kde mám několik desítek prací přímo na výstavě a ještě více v katalogu.“

Grzegorz Król přiznává, že jej naprosto pohltila abstrakce. „Je pro mě fascinující, protože v podstatě všichni malíři tvořící abstraktně chtějí něco sdělit. A zjišťování toho, co přesně chtějí říct, nacházení vlastních věcí a myšlenek v jejich dílech je pro mě nesmírně zajímavé,“ svěruje se varšavský milovník umění. Ani on se hned ze začátku nezaměřil jen na abstraktní díla. „Moje sbírka prošla evolucí. Teprve postupem času získala podobu, kterou vidíte na výstavě.“

Oblíbení autoři a díla

Królovým největším oblíbencem je Alfred Lenica. „Zbožňuju ho, jeho prací mám opravdu hodně. Ostatně kdysi se mi podařilo koupit skoro celou jeho pozůstalost, a proto je to malíř, kterého znám velmi dobře a jeho obrazy často vystavuji. Lze říct, že to je takový můj oblíbenec. On sice umřel už v roce 1977, takže jsem ho osobně nepoznal, ale je mi tak blízký a tolik o něm vím. Je to skoro jako bych jej dobře znal.“

„Mým srdečním autorem je zase Wacław Szpakowski. A kromě něj Mieczysław Janikowski, kterého jsem sám objevil – on tehdy bydlel v Paříži, všechny jeho práce jsem

Jacek Łozowski

Ministr kultury: Nepochybují, že SEFO zvýší turismus ve městě

Zejména o stavbu Středoevropského fóra se zajímal ministr kultury Ilja Šmíd při své dubnové návštěvě olomouckého Muzea umění. Kromě toho jej ředitel Michal Soukup seznámil s tím, jaké problémy přináší nedostatek peněz na nákup sbírkových uměleckých předmětů.

Návrh Středoevropského fóra budí v Olomouci emoce – pozitivní i negativní. „Mně se ta stavba líbí. Nemám k ní výhrady. Mluvil jsem s olomouckým hejtmanem i primátorem města a vnímám námitky části Olomoučanů k této stavbě. Nechci být arbitrem, ale když nám

nevadí gotika vedle renesance, proč by nám měla vadit moderní budova vedle starší zástavby? Někdy jsme zbytečně malí a daleko za světem, který něco takového ocení v první fázi víc,“ uvedl ministr Šmíd. „Věřím, že se zde projeví Bilbao efekt: budou se sem sjíždět lidé, kteří stavbě fandí, i ti, kterým se nelíbí. Každopádně vůbec nepochybují, že se tím zvýší turismus ve městě.“

V tuto chvíli je projekt SEFO součástí balíku velkých investic Ministerstva kultury. „O těchto investicích by měla jednat do konce roku vláda. Nicméně všichni víme, jaká je nyní situace, takže toho nemohu moc slibovat,“ doplnil ministr Šmíd.

Ředitel muzea Michal Soukup také informoval ministra o tom, že muzeum může získávat nové sbírkové předměty jen z peněz na investice a těch mnoho nezbývá. „Potřebujeme nakupovat v ateliérech přímo u autorů. Vyjde to mnohem levněji, než kdybychom obrazy, grafiky či sochy pořizovali například u sběratelů. Nicméně na to máme zoufale málo peněz,“ uvedl ředitel Soukup s tím, že státu se koncepční nákup uměleckých předmětů vyplatí, protože jejich tržní cena jde neustále nahoru.

Jindřich Štreit a Milena Valušková reprezentovali Olomouc ve Veenendaalu

Oslavu pětadvaceti let spolupráce Olomouce a nizozemského města Veenendaal doprovodily v dubnu na tamější radnici výstavy Jindřicha Štreita (*Ne)známé fotografie 1978–1989* a Mileny Valuškové – *Kousek moravské krajiny*. Obě legendy české fotografie se byly v Nizozemí osobně podívat. Výstava trvala od 1. do 30. dubna a na její přípravě se podílelo také Muzeum umění. Návštěvníci radnice tak měli možnost seznámit se s aktuální tvorbou Mileny Valuškové i s donedávna nepublikovanými fotografiemi Jindřicha Štreita.

Milena Valušková, z cyklu *Zahrada*, 1985

Spolek přátel vyrazí na podzim do Vídně i do Prahy

Dva výlety plánuje pro letošní podzim Spolek přátel Muzea umění Olomouc. Naváže tak na loňský rok, který nabídl členům spolku pěti zájezdů.

„Po poněkud klidnějším prvním pololetí roku 2018 se mohou příznivci a členové našeho spolku zase těšit na zajímavé a atraktivní zájezdy a především výstavy umělců zvučných jmen,“ slibuje Lenka Havelková z Muzea umění.

Podobně jako v loňském roce bude jeden ze zájezdů směřovat do evropského centra umění – rakouské Vídně. Milovníci umění se tam vydají v sobotu 6. října. V Albertině totiž začne už na konci září výstava *Claude Monet*, která se zaměří na práci slavného impresionisty se světlem a barvami nebo jeho fascinaci světem

rostlin a vody. Tři obrazy z vlastní expozice muzea, stejně jako významné zápůjčky od mezinárodních muzeí a soukromých sběratelů osvětlí návštěvníkům Albertiny vývoj Moneta od realismu k impresionismu.

„Ve Vídni navštívíme taky Kunsthistorické muzeum, kde na nás čeká neméně poutavý zážitek. Od října je tam totiž připravena exkluzivní výstava k čtyřstému padesátému výročí úmrtí malíře Pietera Brueghela st,“ dodává Havelková.

Do Prahy za Kupkou

Druhý zájezd zavede 24. listopadu přátele Muzea umění do Prahy. „Z tuzemských akcí bychom upřednostnili návštěvu Valdštejnské jízdárny, která bude od 7. září hostit díla Františka Kupky,“ prozrazuje Havelková.

Národní galerie představí výstavou *František Kupka (1871–1957)* dílo tohoto českého umělce v celé jeho šíři, od raných prací z devadesátých let 19. století až po abstraktní práce z padesátých let 20. století. Díky spolupráci s francouzským Reunion de musées nationaux Grand Palais se podařilo sestavit jedinečnou sbírku olejomalb, prací na papíře, tiskovin a dokumentačních materiálů, která byla na jaře 2018 prezentována v pařížském Grand Palais, v obměněné podobě se uskuteční na podzim 2018 v Národní galerii v Praze a na jaře 2019 v helsinském Ateneum Art Museum. Pražská výstava tak vedle děl ze sbírek Národní galerie uvede četné práce ze sbírky pařížského Centre Pompidou, newyorského Guggenheim Museum nebo vídeňské Albertiny.

CHCETE MUZEION DO SCHRÁNKY? STAŇTE SE ČLEMEM SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ.

SPOLEK
PŘÁTEL
muo
muzeum
umění
olomouc

PŘIHLÁŠKA DO SPOLKU PŘÁTEL
MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC

JMÉNO:
ADRESA:
PSČ:
DATUM NAROZENÍ:
E-MAIL:
TEL.:
DATUM PŘIHLÁŠENÍ:

OZNAČTE TYP ČLENSTVÍ:

- ČLEN | 400 Kč
- STUDENT (15–26 LET) | 200 Kč
- SENIOR (NAD 60 LET) | 200 Kč
- RODINNÉ ČLENSTVÍ (2 Dospělí, 2 Děti) | 500 Kč

PLATBU ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ LZE ROZLOŽIT DO DVOU PLATEB (PRVNÍ – DO 30. ČERVNA, DRUHÁ – DO 30. ŘÍJNA)

→ SOUHLASÍM SE ZPRACOVÁNÍM MÝCH OSOBNÍCH ÚDAJŮ

INFORMACE SI PŘEJI ZASÍLAT:

- POŠTOU E-MAILEM

PŘIHLÁŠKU LASKAVĚ ODEVZDEJTE V POKLADNĚ MUZEA UMĚNÍ OLOMOUC NEBO ZAŠLETE NA ADRESU:

Spolek přátel Muzea umění
Muzeum umění Olomouc
Denisova 47, 771 11 Olomouc

PŘIHLÁŠKU LZE VYPLNIT TAKÉ ELEKTRONICKY NA www.muo.cz

ROZHOVOR

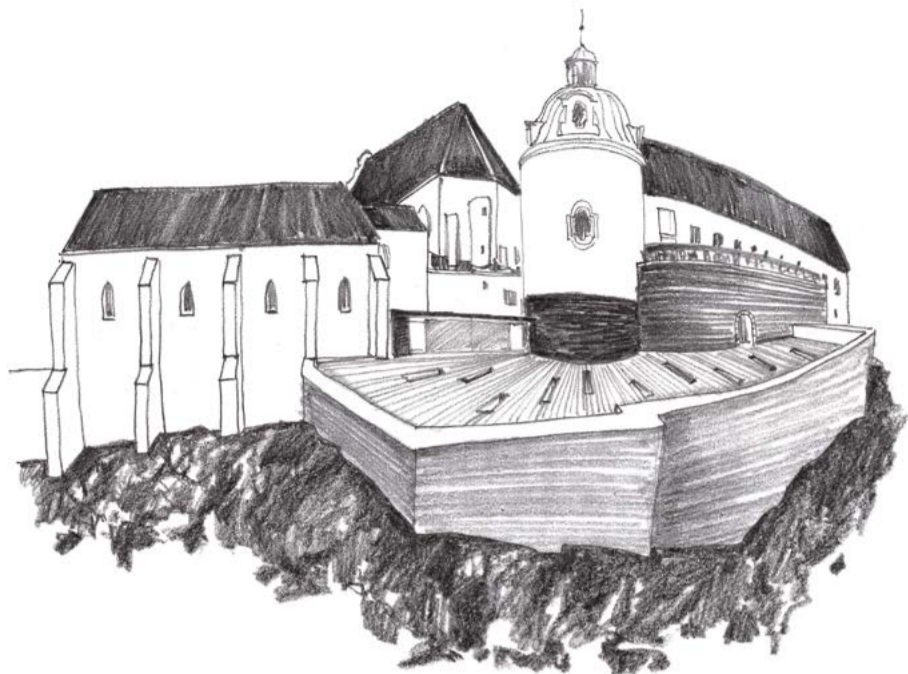
JAN ŠÉPKA

„Jde mi především o atmosféru stavby“

Architekt a malíř, který od roku 1998 úzce spolupracuje s Muzeem umění Olomouc. Stojí za dnešní podobou olomouckého Arcidiecézního muzea i za návrhem Středoevropského fóra Olomouc. Nyní opět ve spolupráci s muzeem připravuje rekonstrukci Zdíkova paláce.

Perspektivní pohled na areál Arcidiecézního muzea. Kresba z návrhu Petra Hájka, Tomáše Hradečného a Jana Šépky z roku 1998

→ Půjde o ušlechtilý materiál, který bude → vyskládaný z prkýnek, bude mu věnována patřičná péče. Půjde o exkluzivní provedení pohledového betonu. Ten navíc bude probarvený, takže barevně naváže na budovu Muzea moderního umění.

Dalším záměrem je udělat z prostoru SEFO místo setkávání. Dalo by se říct britský styl muzea. Jak jste pracoval s touto myšlenkou?

Právě proto pracujeme s nápadem na fórum pod střechou, kde je i možnost malého amfiteátru. Od toho si já osobně slibuji, že půjde o prostor, který bude umožňovat jakoukoliv možnost příchodu a odchodu bez placení vstupenek. Půjde tedy o veřejný prostor pod střechou, kde se mohou odehrávat různé aktivity.

V návrhu jste se vypořádal i s umístěním sousošší Lenina se Stalinem, které stávalo na dnešním Palachově náměstí. Jak jste to vyřešil?

Pan ředitel mě upozornil na to, že mezi exponáty je Stalinův pomník a společně nás napadlo, že by nebylo špatné mu udělat speciální instalaci, která by jej jakoby pohřbila, ale zároveň by si sochu mohl kdokoli prohlédnout. Takže bude

umístěna v zemi a vykukovat bude jen kousek hlav a prapor, ale bude možné k ní také sestoupit. Domnívám se, že nesmíme zapomínat ani na tuto stránku našich dějin.

Nejen muzea

Muzeum navrhujete třeba i pro Pardubice. Liší se ta práce v něčem oproti Olomouci?

Muzeum v Pardubicích by mělo mít během roku pět šest různých výstav, půjde tedy o kunsthalle. Bude se tam nacházet i urban centrum, které nabídne výstavu architektonických projektů, jež se budou dotýkat Pardubicka. Tato galerie bude navazovat a doplňovat Gočárový mlýny a společně tak vytvoří novou kulturní enklávu v Pardubicích. Muzeum města Pardubic bude kompletně celé vystavěné z použitých cihel, což je právě odkaz na Gočárový mlýny. V Olomouci se naproti tomu jedná o stálou expozici. Co bude stejné v obou projektech, je specifická atmosféra.

Je těžší navrhnout muzeum, nebo klasický obytný dům?

Je to úplně něco jiného. Každá funkce má svá specifika. Když navrhuji dům pro rodinu, tak se hodně snažím pochopit život rodiny a chci do návrhu vepsat jejich osobnosti. Chci jim prostě udělat dům šitý na míru. U veřejné stavby to nejde. Navštíví jej řada lidí a nenavrhujeme dům pro vedení muzea. Je třeba udělat nějaký nevšední nadčasový krok. Jde mi především o atmosféru stavby. Je ale jasné, že taková stavba ve veřejné sféře nemůže oslovit všechny. Někoho prostě neosloví. Důležité je, že nenechá člověka chladným.

Máte nějaké architektonické vzory?

Mám jich hrozně moc. Osobností, které mě inspiřují, jsou desítky možná stovky. Pro mě je architektura totiž kromě práce stále koníček. Každý den si o architektuře minimálně půl hodiny čtu nebo si něco poznamenávám. Je to pro mě celoživotní postižení (smích). Pro architekta je podle mě také důležité vidět stavby na vlastní oči. Se studenty, které učím, tak jezdím pravidelně za architekturou. Letos jsem s nimi byl týden v Dánsku a se studenty z olomoucké univerzity zase v Holandsku. S manželkou jsme se v březnu vydali do Lisabonu, kde jsme také chodili po architektuře.

Drží moderní česká architektura krok se světem?

Bohužel pokulhává. Je to hodně vidět v porovnání s polskou architekturou, která nás v posledních letech předběhla. Vidíme díla polských architektů v exkluzivních zahraničních časopisech. Vyhrávají celou řadu soutěží. Podle mě je to tím, že Poláci využili velmi dobře evropské fondy. Vypsali celou řadu soutěží na velké kulturní stavby, které postavili v průběhu deseti patnácti let. Tyto stavby začaly generovat další impulzy pro architekturu, ale i společenské dění. U nás to není chyba architektů, máme šikovné tvůrce, ale impuls by měl být politický. Vláda si musí uvědomit, že je třeba dávat peníze do kultury. To nás může posunout dál. Politici si musí uvědomit, že bez peněz to nejde. Pokud se to stane, můžeme následovat Polsko nebo i jiné země, kde je architektura vnímána jako důležitá součást dění.

Vizualizace rekonstrukce Zdikova paláce

KALENDÁRIUM

Slavoj Kovařík

22. 9. 1923 Olomouc
26. 6. 2003 Praha

Malíř Slavoj Kovařík patří k nejvýznamnějším umělcům 2. poloviny 20. století na střední Moravě. V průběhu 50. let se věnoval zejména krajinám a všedním zátiším. Tradiční malířské náměty ovšem ztvárňoval osobitým způsobem navazujícím na meziválečnou tvorbu jeho velkých uměleckých vzorů – především Pabla Picassa a Emila Filly. V druhé polovině 60. let Kovařík vytvořil v českém umění ojedinělou řadu koláží, dekoláží a asambláží. Z tohoto vrcholného období pochází i obraz *Oznámení o Ikarově letu*, který je součástí druhé části stálé expozice *Století relativity*. Tento obraz zaujal i předního evropského historika umění Andreje Nakova.

Oznámení o Ikarově letu, 1967

kombinovaná technika, sololit 94,5 × 131,5 cm, získáno 1994, Muzeum umění Olomouc

Anna Zemánková

23. srpna 1908 Olomouc
15. ledna 1986 Mníšek pod Brdy

Anna Zemánková patří k nejznámějším a nejuznávanějším představitelům českého art brut. Od počátku šedesátých let 20. století do své smrti v roce 1986 zachycovala v pozoruhodných kresbách svůj vlastní svět, který živou pulzací vyvěrající z archetypálních zdrojů přitahuje svou šíří, proměnlivostí i různorodostí využívání výtvarných technik. Zemánková často kombinuje kresbu pastely, pastelkami, temperou, propisovací tužkou, využívá rovněž perforování a techniky brikoláže. Vyobrazená kresba pocházející z poloviny 60. let 20. století je obrazem vnitřního vesmíru autorky. Jednotu tvoří prolínání rostlinných i živočišných prvků. Vnitřní příroda zde žije svůj vlastní život. Živé jsou také vynalézavé dekorativní detaily, které nejsou u Zemánkové nikdy samoučelné,

bez názvu, nedat. (pol. 60. let 20. století)
pero, pastel, papír; 625×820 mm, získáno 2009, Muzeum umění Olomouc

připomínají často mikroskopické struktury, buněčné útvary. V jejím rozsáhlém díle také nenajdeme dvě stejné práce. V tomto období používá převážně pastel, doplněný občasnou propiskou.

Dušan Jurkovič

23. srpna 1868 Turá Lúka, Myjava
21. prosince 1947 Bratislava

Dušan Samo (Samuel) Jurkovič byl výrazným představitelům secesní architektury. Vytvořil velice osobitý styl výrazně ovlivněný lidovou architekturou. Inspiraci hledal i u anglického hnutí Arts and Crafts. Autorovy rekonstrukce i novostavby pro areál luhačovických lázní, jenž se ve své době stal živým centrem kulturního života Moravy, měly spojitost s hledáním obecně platného národního rázu architektury, tedy s tématem v té době často diskutovaným českou inteligencí. Přesto lze v těchto Jurkovičových stavbách nalézt mnoho odkazů také na vídeňskou a britskou modernu. Z desítek jedinečných projektů pro Luhačovice

Janův dům, model, kombinovaná technika, plast, 405×540×680 mm, zhotovil Vladimír Jeník, 2003, Muzeum umění Olomouc

představuje vrchol jeho tvorby Janův dům z roku 1902. K plánové dokumentaci uložené ve sbírce architektury nechalo Muzeum umění v roce 2003 zhotovit trojrozměrný barevný model.

Vojtěch Bartoněk

28. března 1859 Praha
25. srpna 1908 Praha

Tento veristicky orientovaný malíř pocházel z rodiny, v níž umělecké řemeslo představovalo obživu. Otec byl lakýrníkem a děd František Rebec (Rebetz) byl malířem porcelánu. Bartoněk studoval v letech 1873–1874 na pražské Akademii u Jana Sweertse, ale prošel i výukou u dalších profesorů – E. Roma, F. Čermáka, A. Lhoty, F. Sequense, M. Pirnera. Přestože se ve svých začátcích věnoval historickým námětům, maloval oltářní obrazy a pro obživu restauroval či se věnoval nástěnné malbě, v zásadě hledal své téma. Tím se mu v nastupující éře naturalismu staly sociálně laděné příběhy z prostředí staré Prahy. Obraz *Kořist obchůzky (či Ráno v ulici)* je projekcí tvrdé reality dotýkající se pražské chudiny. Zvolil reportážní notu namířenou nejučinnějším směrem – k neštěstí spoluobčanů. Jde o nuznou rodinu odváděnou úzkou uličkou policajty. Zatímco všichni zadrženi kráčejí trpně a se skloněnými hlavami v smutném průvodu, mladá žena v červeném šátku nenávistně pohlíží na osnovatelku neštěstí, na mlékačku, která vyzradila úkryt chudáků a udala je. Ta ovšem se zadostiučiněním a s posměchem přihlíží „kořisti obchůzky“. Podle sdělení ze Zlaté Prahy (1902) mělo jít o reálný příběh.

Kořist obchůzky (Ráno v ulici), 1902, olej, plátno, 64 × 79 cm, Muzeum umění Olomouc

Dotkni se – poznávej – tvoř

Zajímá vás, jak vypadala barokní obrazárna? Jak fungují zákony perspektivy, nebo čím se ve své tvorbě inspiruje Inge Kosková? Přijďte objevovat odpovědi do Muzea umění Olomouc!

Muzeum moderního umění

1. PATRO

→ TROJLODÍ | VÝSTAVA *Abstrakce.PL*

UKŁADANKA JERZEGO KAŁUCKIEGO

do 19/8

Objevujte rozmanité možnosti kompozičního řešení geometrické skládky a zkuste si poskládat obraz.

→ TROJLODÍ | VÝSTAVA *Abstrakce.PL*

SVĚTELNÝ STŮL

do 19/8

Wojciech Fangor dokázal ve svých malbách zachytit vztah mezi převážně zářivými barvami, světlem a prostorem. Nechejte se inspirovat jeho pulsujícími obrazy a vytvořte si svůj vlastní.

→ TROJLODÍ | VÝSTAVA *Abstrakce.PL*

NEKONEČNÝ DETAIL

do 19/8

Staňte se součástí Nekonečného detailu Muzea umění Olomouc. Ten je nejen reakcí na dílo Romana Opalky, ale hlavně specifickým záznamem času trvání výstavy. Na panel, který je před vámi, pište řadu čísel tak, jak jdou za sebou.

→ KABINET | VÝSTAVA *Inge Kosková | Kresby* VĚNOVÁNO INGE KOSKOVÉ

Nasadte si sluchátka s oblíbenou skladbou Inge Koskové a kreslete, co vám hudba napoví.

do 22/7

2. PATRO

→ OBRAZÁRNA | STÁLÁ EXPOZICE

Století relativity LABORATOŘ UMĚNÍ

Umělce k tvorbě inspirovaly i fyzikální zákony jako například fungování magnetického pole. V naší laboratoři si můžete vyzkoušet, jak se vám bude dařit pomoci magnetismu zanechat kresebnou stopu v grafitovém prachu.

→ OBRAZÁRNA | STÁLÁ EXPOZICE

Století relativity DOTYKOVÁ ŽALUZIE

Poprvé si můžete libovolně osahat všechny materiály, ze kterých jsou vytvořena umělecká díla u nás v muzeu. A pokud budete jednotlivými díly žaluzie otáčet, můžete si seskládat vlastní obraz se zajímavou povrchovou strukturou.

→ OBRAZÁRNA | STÁLÁ EXPOZICE *Století relativity*

OBRAZOVÁ ŽALUZIE

Představte si, že současné umělecké dílo je vytvořené podle stejných tvůrčích principů jako dílo staré více než 150 let. A cože mají společného? To vám ukáže obrazová žaluzie. Jejím otáčením si navíc můžete z obou obrazů vytvořit proláž (koláž vznikající prolínáním pásek obrazu).

Arcidiecézní muzeum Olomouc

SUTERÉN

→ NOVÁ SÍŇ | STÁLÁ EXPOZICE *Ke slávě a chvále II*

NENÍ JEŽÍŠEK JAKO JEŽÍŠEK

Že všichni Ježíškové na gotických sochách madon nevypadají stejně, si ověřte na této edukační pomůcce. Zvládnete najít tu správnou sochu, když budete mít v ruce jen fotografii Ježíškovy hlavy?

PŘÍZEMÍ

→ KOČÁROVNA | STÁLÁ EXPOZICE

Ke slávě a chvále II BISKUPŮV KOČÁR

Skládání obrázků baví všechny. Zde budete doplňovat výřezy z pohledu na kočár biskupa Ferdinanda Julia Troyera na správné místo.

→ GALERIE | VÝSTAVA *Kresby starých mistrů ze sbírky Arcibiskupství olomouckého*
VIDĚT NEVIDITELNÉ

Na výstavě nic neobvyklého vedle vystavených exponátů neobjevíte, dokud se nevydáte do potměného prostoru se speciální baterkou, pak odhalíte neviditelné kresby Ondřeje Moučky.

do 19/8

1. PATRO

→ SALÓNEK

ZÁŘÍČÍ PERSPEKTIVA

do 19/8

Vstupte do perspektivní kresby v prostoru. Je vytvořena zářícími úsečkami a pomůže vám pochopit, jakým způsobem zákony perspektivní kresby fungují.

→ OBRAZÁRNA | STÁLÁ EXPOZICE

Ke slávě a chvále II KUKÁTKA

Hledejte kukátko od dveří ve stěně s obrazy a najdete ukrytý celý malý svět. Nakoukněte do barokní obrazárny i ateliéru barokního umělce.

→ OBRAZÁRNA | STÁLÁ EXPOZICE *Ke slávě a chvále II*

OBRAZOVÉ KOSTKY

Seskládejte velké kostky tak, aby vám vznikla kompozice jednoho ze slavných obrazů. Pak je můžete po vlastní ose otáčet a obraz se vám promění před očima.

→ ERBOVNÍ SÁL | STÁLÁ EXPOZICE

Ke slávě a chvále II ERBY

Erby visí všude kolem, aby vás inspirovaly. Sestavte si osobní erb a promyslete si, jaké povahové rysy do něj promítnete. Budete mít na erbovním poli lva, nebo myš?

Invenční inscenace v neopakovatelném prostoru

V hlavní dramaturgické linii podzimní části sezony uvede Divadlo hudby barevnou paletu divadelních druhů a žánrů. Příznivci pohybového divadla, činohry i performance se mohou těšit na soubory z Prahy, Brna či Zlína. Cílem dramaturgie je představit olomouckým divákům rozdílné podoby ryze současného divadla prostřednictvím invenčně pojatých inscenací. Komorní tituly jsou vybrány i s ohledem na to, aby co nejvíce vynikly v sále Divadla hudby a nabídly pádny důvod, proč si přijít naposledy užít prostor s neopakovatelnou atmosférou.

Pestré podoby současného divadla v hlavním programu

Otevíracím představením zmíněné linie bude pohybově-hudební báseň **Svět je báječné místo** brněnského **BuranTeatru** v režii uměleckého šéfa Juraje Augustína. BuranTeatr už v DH uvedl oceňované *Létající dítě* a v září se vrací se zcela netradičně pojatým titulem, vycházejícím ze slavné básně Lawrence Ferlinghettiho. Podmanivý vizuál a vynalézavý pohybový koncept podtrhne živý doprovod zpěvačky Veroniky Bartošové.

Pražské **Divadlo LETÍ**, sídlící ve Vile Štvanice, bude ústředním bodem říjnového programu s činoherní sci-fi lovestory **Den závislosti**.

BuranTeatr

Divadlo LETÍ

V nejnovější autorské hře se dramatik Tomáš Dianiška inspiroval životem a zejména samotnou tvorbou amerického spisovatele Philipa K. Dicka (*Blade Runner*, *Minority Report*), jenž je hlavní postavou inscenace. *Den závislosti* představí ve velmi hravém a zdravě sebevědomém režijním pojetí Jana Holce dvě různé spisovatelovy tváře, které ztvární Tomáš Měcháček a Jan Vlas. Lásky, smích, pláč a prolínající se roviny reality nejen pro fanoušky Dickovy tvorby.

Progresivní divadelní spolek **Lachende Bestien**, s domovskou scénou v pražské Venuši ve Švehlovce, se představí s performativně

činoherní inscenací **Ferdinande!**. Variace Michala Háby na Havlovu Audienci a další texty o tom, že intelektuál v dnešním světě již nemá k dispozici „svého sládku“, s nímž by vedl rozhovor, a proto nutně sklouzne k monologu. „Ferdinand Vaněk dnes – to je téma na divadlo dnes, aneb: Žehráni současného umělce intelektuála nad neexistencí jasného nepřítele.“ Představení s živou kapelou Konzum Kokain Kapitalismus Jindřicha Čížka uvádíme v rámci tradiční listopadové připomínky Václava Havla.

Pro další programovou nabídku intenzivně jednáme také i o zahraničních hostech. O

Lachende Bestien

Speciální program k tematickým akcím

Představení v hlavním programu však nejsou jediná, která Divadlo hudby chystá. Při příležitosti zářijových Dnů evropského dědictví připravujeme hostování výtvarně pohybové inscenace **Kabaret Velázquez**, uváděné v pražském **Divadle Archa**. Její autor a režisér Jan Komárek se inspiroval španělským malířem

Kabaret Velázquez

Diegem Velázquezem, aby vytvořil nové divadlo Macabre. Ve výrazně vizuální inscenaci vystupují performerky rozličných pohybových žánrů. Živě hranou hudbu složil kanadský hudebník Rainer Wiens.

V říjnovém programu festivalu Dny židovské kultury zařadíme scénické čtení **Městského**

Městské divadlo Zlín

divadla Zlín s názvem **Furiantí**. Hra Hynka Skotáka vychází z kauzy sledující snahu o rehabilitaci starého židovského hřbitova v Prostějově. Kvůli uvedení této groteskní komedie přišel ředitel divadla Petru Michálkovi nenávidný anonym. Hra se smyšlenými postavami i dějem je volně inspirována skutečnými událostmi a zlínský soubor ji nastudoval v režii Alexandry Bolfové. Je aktuální satirou o lidské malosti, zejména je však hrou o mezilidském neporozumění. Pro festival plánujeme i další programové body a věřte, že nabídka bude opravdu pestrá.

Na podzim nás čekají další akce, jako je již tradiční celorepubliková Noc divadel, tentokrát oficiálně zaměřená na česko-slovenskou spolupráci. O

Sledujte náš program na:

<https://www.facebook.com/DHOlomouc/>

<http://www.muo.cz/divadlohuby/>

Divadlo
Hudba & Tanec
Kostýmy & Hry & Ohňostroj

HORTUS MAGICUS 2018

Pátý ročník festivalu barokní kultury
v kroměřížském Libosadu

9 — 12 / 8 / 2018

Květná zahrada v Kroměříži

Těšit se můžete na stylové občerstvení,
atrakce i hry pro děti zdarma, půjčovnu kostýmů
a především na kouzelnou barokní atmosféru.

www.hortusmagicus.cz

POŘÁDÁ
KULTURNÍ MORAVA

ZA FINANČNÍ PODPORY

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

PARTNEŘI
muo
muzeum
umění
olomouc

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Arcibiskupský
zámek a zahrady
v Kroměříži

ARCIBISKUPSTVÍ
OLOMOUCKÉ

Zlínský kraj

KONICA MINOLTA

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Český rozhlas

CzechTourism

railreklam

plakátovací plochy